

**UCHWAŁA NR IV/21/2021
RADY POWIATU KŁODZKIEGO**

z dnia 31 marca 2021 r.

**w sprawie przyjęcia Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kłodzkiego
na lata 2021 - 2025**

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2020 poz. 920) oraz art. 19 pkt 1 i art. 112 ust. 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. z 2020 r., poz. 1876 ze zm.) Rada Powiatu Kłodzkiego postanawia, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Powiatową Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kłodzkiego na lata 2021 - 2025, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Załącznik do uchwały Nr IV/21/2021
Rady Powiatu Kłodzkiego
z dnia 31 marca 2021 r.

**POWIATOWA STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
POWIATU KŁODZKIEGO
NA LATA 2021-2025**

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
Rozdział I CHARAKTERYSTYKA POWIATU	6
1. Powiat kłodzki – położenie	6
2. Ludność powiatu	6
Rozdział II POMOC SPOŁECZNA W POWIECIE KŁODZKIM	8
1. Struktura organizacyjna pomocy społecznej w powiecie kłodzkim.....	8
2. Problemy społeczne w powiecie kłodzkim	11
Rozdział III DIAGNOZA SYTUACJI SPOŁECZNEJ POWIATU KŁODZKIEGO	14
3.1. Wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej.....	14
3.2. Rozwój systemu wspierania osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych.....	23
3.3. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych.....	27
3.4. Ograniczanie zjawiska bezrobocia poprzez odpowiednią politykę rynku pracy.....	32
3.5. Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, dotkniętych uzależnieniami i przemocą	35
3.6. Udoskonalenie funkcjonowania instytucji pomocy społecznej powiatu oraz propagowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego.....	38
3.7. Analiza SWOT.....	42

Rozdział IV	KIERUNKI ROZWOJU POWIATU.....	51
	4.1. Cele oraz zadania do realizacji	51
Rozdział V	ZARZĄDZANIE REALIZACJĄ STRATEGII.....	67
	5.1. Monitoring i ewaluacja	67
	5.2. Źródła finansowania strategii	67
	ZAKOŃCZENIE	67
	Spis tabel	69
	Spis wykresów	70

Wstęp

Powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych jako dokument wspierający długofalowe planowanie i realizację celów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej Państwa. Przygotowanie strategii ma na celu stworzenie podstaw merytorycznych, metodologicznych i organizacyjnych dla realizacji zadań z zakresu rozwiązywania problemów społecznych w powiecie.

Obowiązek opracowania powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych wynika z art. 19 pkt 1 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, na mocy którego do zadań własnych powiatu należy „*opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami*”.

Po okresie realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kłodzkiego opracowanej na lata 2016 – 2020 nadszedł czas na zdiagnozowanie obecnej sytuacji społecznej w powiecie, w celu weryfikacji dotychczasowych kierunków działań oraz wytyczenia kolejnych celów i zadań do realizacji w obszarze polityki społecznej. Ze względu na zmiany społeczno – ekonomiczne dokonujące się w społecznościach lokalnych powiatowa strategia rozwiązywania problemów społecznych powinna określać kluczowe trudności społeczne, z jakimi borykają się mieszkańcy powiatu, konkretne działania mające na celu ich ograniczanie oraz zapobieganie im w przyszłości przy maksymalnym wykorzystaniu istniejących zasobów i potencjału.

Realizacji Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych służą programy operacyjne:

- Powiatowy Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych;
- Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie;
- Powiatowy Program Rozwoju Pieczy Zastępczej.

Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kłodzkiego na lata 2021 – 2025 jako dokument programowy umożliwi wykonywanie zadań powiatu w obszarze polityki społecznej poprzez określenie kompleksowej, spójnej, długofalowej wizji działań, które będą konsekwentnie realizowane przez różne podmioty współpracujące ze sobą na rzecz dobra wspólnego mieszkańców.

W pracach nad przygotowaniem niniejszego dokumentu uczestniczył Zespół ds. opracowania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kłodzkiego na lata 2021-2025, powołany przez Starostę Kłodzkiego Zarządzeniem nr 41/2020 z dnia 1 lipca 2020 r., w składzie:

- 1) Pani Małgorzata Jędrzejewska-Skrzypczyk – Wicestarosta Kłodzki – Przewodnicząca Zespołu;
- 2) Pan Bogumił Zwardoń - Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku – Zastępca Przewodniczącego Zespołu;
- 3) Pani Małgorzata Obstarczyk – Referent ds. zarządzania kryzysowego, polityki zdrowotnej i społecznej w Starostwie Powiatowym w Kłodzku
- 4) Pani Anetta Kościuk – Dyrektor Wydziału Oświaty Starostwa Powiatowego w Kłodzku;

- 5) Pan Jacek Kubicki – Zastępca Dyrektora Powiatowego Urzędu Pracy w Kłodzku;
- 6) Pani Daniela Jesionek – Kierownik Zespołu ds. usamodzielnienia i odpłatności za pobyt w pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku;
- 7) Pani Bożena Rodowicz – Kierownik Zespołu ds. pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku;
- 8) Pani Agnieszka Boczoń – Główny Specjalista Pedagog – Koordynator Zespołu ds. rodzinnej pieczy zastępczej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku;
- 9) Pani Aneta Markowska-Hajduk – Inspektor ds. administracyjnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku;
- 10) Pan Krzysztof Popiel – Kierownik Zespołu ds. rehabilitacji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku.

Rozdział I. Charakterystyka powiatu

1.1. Powiat kłodzki – położenie

Powiat kłodzki leży w południowo-zachodniej części Polski, w obrębie łańcucha Sudetów. Charakterystycznym kształtem przypominającym czworokąt wcinia się w obszar Republiki Czeskiej. Ziemia Kłodzka, pokrywająca się obszarowo z powiatem kłodzkim jest wyodrębniona fizjograficznie i funkcjonalnie z pozostałej części województwa dolnośląskiego jako jego największy powiat. Powiat kłodzki otoczony jest górami stanowiącymi naturalną przegrodę. Część środkową zajmuje Kotlina Kłodzka otoczona od zachodu Górami Bystrzyckimi, Górami Orlickimi i Górami Stołowymi, od północy Górami Sowimi i Górami Bardzkimi, od wschodu zaś masywem Śnieżnika, Górami Bialskimi i Górami Żłotymi. Szczytami gór po południowej, zachodniej i wschodniej granicy powiatu przebiega granica z Republiką Czeską o długości 190 km.

Powiat kłodzki jako największy w województwie dolnośląskim obejmuje powierzchnię 1642 km². Administracyjnie podzielony jest na 14 gmin:

- gminy miejskie: Duszniki Zdrój, Kłodzko, Kudowa Zdrój, Nowa Ruda, Polanica-Zdrój,
- gminy miejsko-wiejskie: Bystrzyca Kłodzka, Lądek Zdrój, Międzylesie, Radków, Stronie Śląskie, Szczytna,
- gminy wiejskie: Kłodzko, Lewin Kłodzki, Nowa Ruda.

1.2 Ludność powiatu

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego liczba ludności powiatu kłodzkiego w dniu 31.12.2019 r. wynosiła 157 996 osób, natomiast gęstość zaludnienia 96 osób na km².

Tabela nr 1

Ludność powiatu kłodzkiego z podziałem na płeć w latach 2017, 2018 i 2019

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Mężczyźni	77467	76950	76270
Kobiety	82998	82387	81726
Ogółem	160465	159337	157996

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Na podstawie danych zawartych w powyższej tabeli zaobserwować można nieznaczny spadek liczby ludności powiatu kłodzkiego w ostatnich latach. Natomiast struktura ludności powiatu od kilku lat nie uległa większej zmianie, co oznacza, że w ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety.

Tabela nr 2

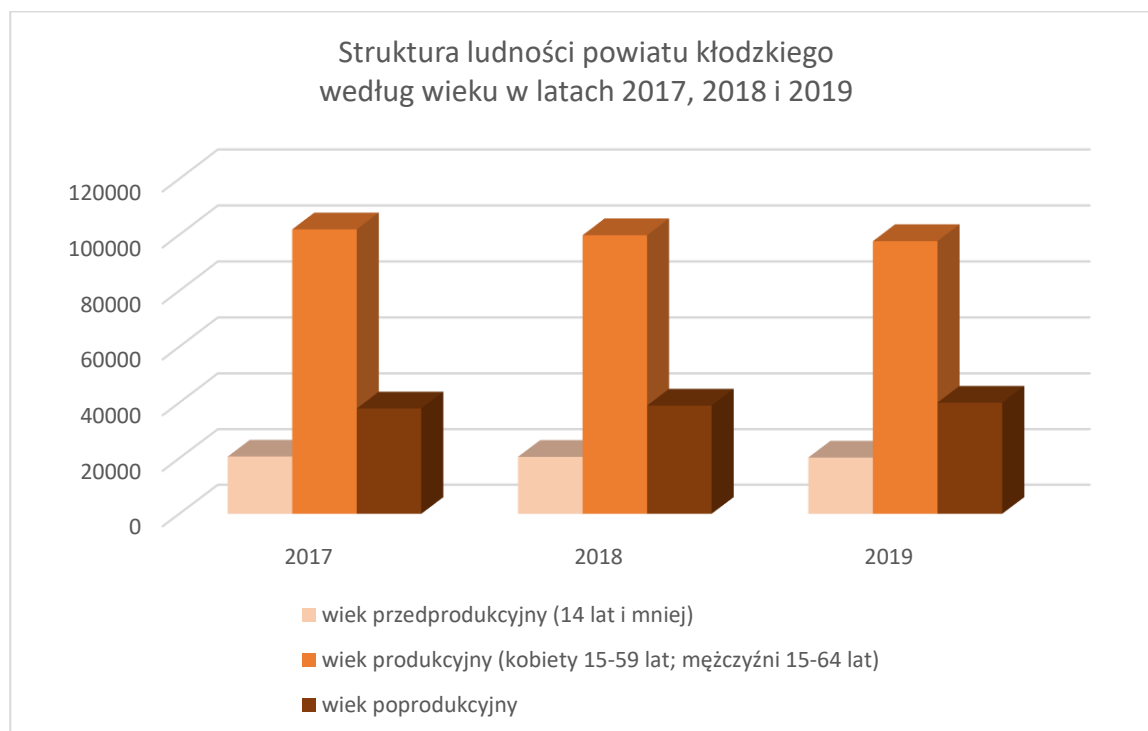
Struktura ludności powiatu kłodzkiego według wieku w latach 2017, 2018 i 2019

Wyszczególnienie	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Osoby w wieku przedprodukcyjnym (14 lat i mniej)	20612	20516	20262
Osoby w wieku produkcyjnym (kobiety 15 – 59 lat; mężczyźni 15-64 lat)	101932	99848	97732
Osoby w wieku poprodukcyjnym	37921	38973	40002

Źródło: Bank Danych Lokalnych GUS

Wykres nr 1

Struktura ludności powiatu kłodzkiego według wieku w latach 2017, 2018 i 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Analizując strukturę wiekową ludności powiatu kłodzkiego zauważyć można, iż grupa osób w wieku produkcyjnym stanowi znaczną większość w stosunku do grup osób w wieku przedprodukcyjnym oraz poprodukcyjnym.

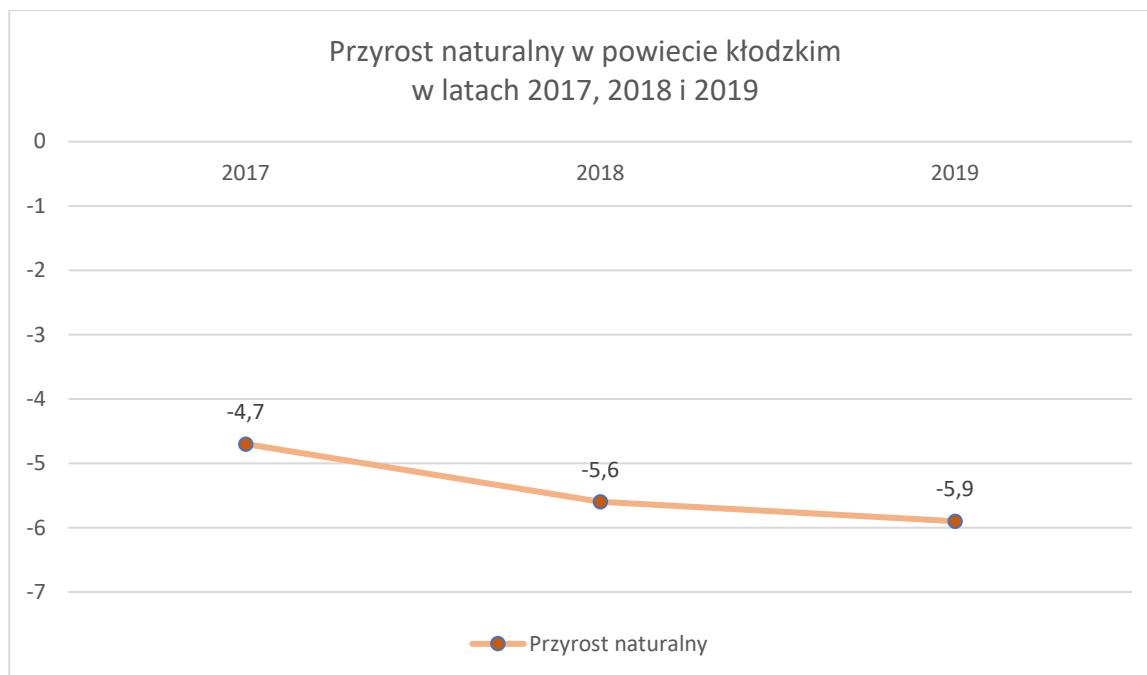
Ponadto wśród mieszkańców powiatu kłodzkiego następuje spadek liczby ludności w wieku przedprodukcyjnym, a następuje wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym. Taka tendencja może wywoływać negatywne skutki w obszarze polityki społecznej ze względu na rosnące nakłady na pomoc i wsparcie osób starszych oraz długotrwale i ciężko chorych.

Powiat kłodzki charakteryzuje ujemny przyrost naturalny, którego współczynnik w 2019 roku osiągnął wartość -5,9. Na przestrzeni ostatnich lat można zaobserwować tendencję spadkową, co jest charakterystyczne dla całego kraju.

Wykres nr 2

Przyrost naturalny w powiecie kłodzkim w latach 2017, 2018 i 2019

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych GUS

Rozdział II. Pomoc społeczna w powiecie kłodzkim

2.1. Struktura organizacyjna pomocy społecznej w powiecie kłodzkim

Zgodnie z ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wyróżnić można następujące jednostki organizacyjne pomocy społecznej:

- regionalny ośrodek polityki społecznej,
- powiatowe centrum pomocy rodzinie,
- ośrodek pomocy społecznej,
- dom pomocy społecznej,
- placówkę specjalistycznego poradnictwa, w tym rodzinnego,
- ośrodek wsparcia i ośrodek interwencji kryzysowej.

Zadania pomocy społecznej w powiecie kłodzkim realizowane są przez jednostki samorządu gminnego i powiatowego:

- na poziomie gminy – 14 ośrodków pomocy społecznej,
- na poziomie powiatu – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku.

Ośrodki Pomocy Społecznej działające na terenie powiatu kłodzkiego:

Tabela nr 3

Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu kłodzkiego

Lp.	Nazwa	Adres
1.	Ośrodek Pomocy Społecznej	57-500 Bystrzyca Kłodzka, ul. 1-go maja 1
2.	Ośrodek Pomocy Społecznej	57-340 Duszniki Zdrój, u. Słowackiego 16
3.	Ośrodek Pomocy Społecznej	57-200 Kłodzko, ul. Wyspiańskiego 2D
4.	Ośrodek Pomocy Społecznej Gminy Kłodzko	57-300 Kłodzko, ul. Okrzei 8
5.	Ośrodek Pomocy Społecznej	57-350 Kudowa Zdrój, ul. Zdrojowa 27/1
6.	Ośrodek Pomocy Społecznej	57-540 Łądek Zdrój, ul. Zamenhofa 2
7.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	57-343 Lewin Kłodzki, ul. Nad Potokiem 4
8.	Ośrodek Pomocy Społecznej	57-530 Międzylesie, ul. Kolejowa 3
9.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	57-400 Nowa Ruda, ul. Kolejowa 18
10.	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	57-400 Nowa Ruda, ul. Niepodległości 2
11.	Ośrodek Pomocy Społecznej	57-320 Polanica Zdrój, ul. Dąbrowskiego 3
12.	Ośrodek Pomocy Społecznej	57-550 Stronie Śląskie, ul. Zielona 5
13.	Ośrodek Pomocy Społecznej	57-330 Szczytna, ul. Szpitalna 1
14.	Ośrodek Pomocy Społecznej w Radkowie z/s w Ścinawce Średniej	57-410 Ścinawka Średnia, ul. Mickiewicza 16

W strukturze organizacyjnej pomocy społecznej na terenie powiatu kłodzkiego funkcjonuje 6 domów pomocy społecznej oraz 4 środowiskowe domy samopomocy jako ośrodki wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Tabela nr 4

Domy Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu kłodzkiego

Lp.	Nazwa DPS	Adres	Ilość miejsc
1.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych	57-500 Bystrzyca Kłodzka, ul. Górna 23	37
	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe psychicznie chorych	57-500 Bystrzyca Kłodzka, ul. Plac Szpitalny 5	45
2.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekłe somatycznie chorych	57-402 Nowa Ruda, ul. Parkowa 20	100
	Oddział w Ścinawce Dolnej 17 dla osób przewlekłe psychicznie chorych	57-409 Ścinawka Dolna Ścinawka Dolna 17	96

3.	Dom Pomocy Społecznej dla osób przewlekle somatycznie chorych	57-430 Jugów, ul. Główna 118	85
4.	Dom Pomocy Społecznej dla dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	57-300 Kłodzko, Podzamek 28	100
5.	Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	57-450 Ludwikowice Kłodzkie, ul. Wiejska 9	100
6.	Dom Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	57-409 Ścinawka Dolna, Ścinawka Dolna 21	50

Tabela nr 5

Środowiskowe Domy Samopomocy funkcjonujące na terenie powiatu kłodzkiego

Lp.	Wyszczególnienie	Adres	Ilość miejsc
1.	Powiatowy Środowiskowy Dom Samopomocy	57-300 Kłodzko, ul. Szkolna 8	40
2.	Środowiskowy Dom Samopomocy	57-540 Łądek Zdrój, ul. Zamenhofska 2	20
3.	Środowiskowy Dom Samopomocy	57-500 Bystrzyca Kłodzka, ul. 1-go Maja 1	35
4.	Miejski Środowiskowy Dom Samopomocy	57-400 Nowa Ruda, ul. Spacerowa 4	28

Do zasobów instytucjonalnych w zakresie pomocy społecznej w powiecie kłodzkim należą również placówki opiekuńczo-wychowawcze wykazane w poniższej tabeli.

Tabela nr 6

Placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu kłodzkiego

Lp.	Wyszczególnienie	Adres
1.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1	57-300 Kłodzko, ul. Korczaka 1a
2.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2	57-300 Kłodzko, ul. Korczaka 1b
3.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3	57-300 Kłodzko, ul. Korczaka 1
4.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 4	57-300 Kłodzko, ul. Korczaka 1c
5.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 „Sasanka”	57-300 Kłodzko, ul. Wandy 6
6.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 „Szafirek”	57-300 Kłodzko, ul. Wandy 6a

7.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 3 „Zawilec”	57-300 Kłodzko, ul. Wandy 6b
8.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Alfa”	57-400 Nowa Ruda, ul. Fredry 47/2
9.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Sigma”	57-400 Nowa Ruda, ul. Fredry 47/3
10.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza „Omega”	57-400 Nowa Ruda, ul. Fredry 47/4
11.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1	57-522 Domaszków, ul. Międzyzyleska 15
12.	Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2	57-522 Domaszków, ul. Międzyzyleska 15a
13.	Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	57-521 Gorzanów, ul. Nadrzeczna 1c
14.	Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	57-540 Łądek Zdrój, Kąty Bystrzyckie 19A
15.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego nr 3	57-450 Ludwikowice Kł. Bartnica 93
16.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego nr 4	57-362 Krosnowice, Krosnowice 182
17.	Placówka Opiekuńczo-Wychowawcza typu Rodzinnego nr 5	57-400 Nowa Ruda ul. Słoneczna 13

W strukturze organizacyjnej pomocy społecznej powiatu kłodzkiego funkcjonują również inne jednostki oraz placówki, w tym m.in.:

- Warsztaty Terapii Zajęciowej w Starym Wielisławiu,
- Noclegownia dla mężczyzn w Kłodzku,
- Jadłodajnia w Kłodzku,
- Klub Seniora „Senior+” w Kłodzku,
- Jadłodajnia „CARITAS” w Nowej Rudzie,
- Dzienny Dom „Senior+” w Łądku – Zdroju,
- Dzienny Dom „Senior+” w Szczytnej,
- Dzienny Dom „Senior+” w Polanicy – Zdroju,
- Świetlice profilaktyczno – wychowawcze w Polanicy – Zdroju,
- Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej w Międzyzylesiu,
- Centrum Integracji Społecznej w Bystrzycy Kłodzkiej,
- Dzienny Dom „Aktywny Senior” w Jaskowej Górnej (gmina wiejska Kłodzko).

2.2. Problemy społeczne w powiecie kłodzkim

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Ponadto pomoc społeczna wspiera

osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka. Celem nadrzędnym pomocy społecznej jest podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem. Pomoc społeczna polega w szczególności na:

- przyznawaniu i wypłacaniu przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej świadczeń;
- pracy socjalnej;
- prowadzeniu i rozwoju niezbędnej infrastruktury socjalnej;
- analizie i ocenie zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia z pomocy społecznej;
- realizacji zadań wynikających z rozeznaczonych potrzeb społecznych;
- rozwijaniu nowych form pomocy społecznej i samopomocy w ramach zidentyfikowanych potrzeb.

Szczegółowe zadania z zakresu pomocy społecznej, wykonywane na szczeblu gminnym, powiatowym i wojewódzkim określone zostały w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.

Podstawą do wskazania głównych problemów społecznych powiatu kłodzkiego było zebranie informacji o liczbie osób, którym udzielono świadczeń z pomocy społecznej z uwzględnieniem powodów przyznania świadczeń. Dane zostały uzyskane dzięki współpracy z ośrodkami pomocy społecznej z terenu powiatu kłodzkiego.

Tabela nr 7

Liczba osób, którym udzielono świadczeń z pomocy społecznej z uwzględnieniem powodów przyznania świadczeń w latach: 2017, 2018, 2019 oraz w I półroczu 2020 r.

Powody przyznania świadczeń		Liczba osób, którym udzielono świadczeń			
		2017 r.	2018 r.	2019 r.	I półrocze 2020 r.
1	Ubóstwo	4635	3614	3005	2225
2	Sieroctwo	0	0	0	0
3	Bezdomność	135	116	123	95
4	Bezrobocie	3512	2648	2240	1709
5	Niepełnosprawność	2382	2145	2054	1505
6	Długotrwała lub ciężka choroba	2296	2237	2065	1467
7	Przemoc w rodzinie	187	226	179	132
8	Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0	0	0
9	Potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności	391	262	320	220

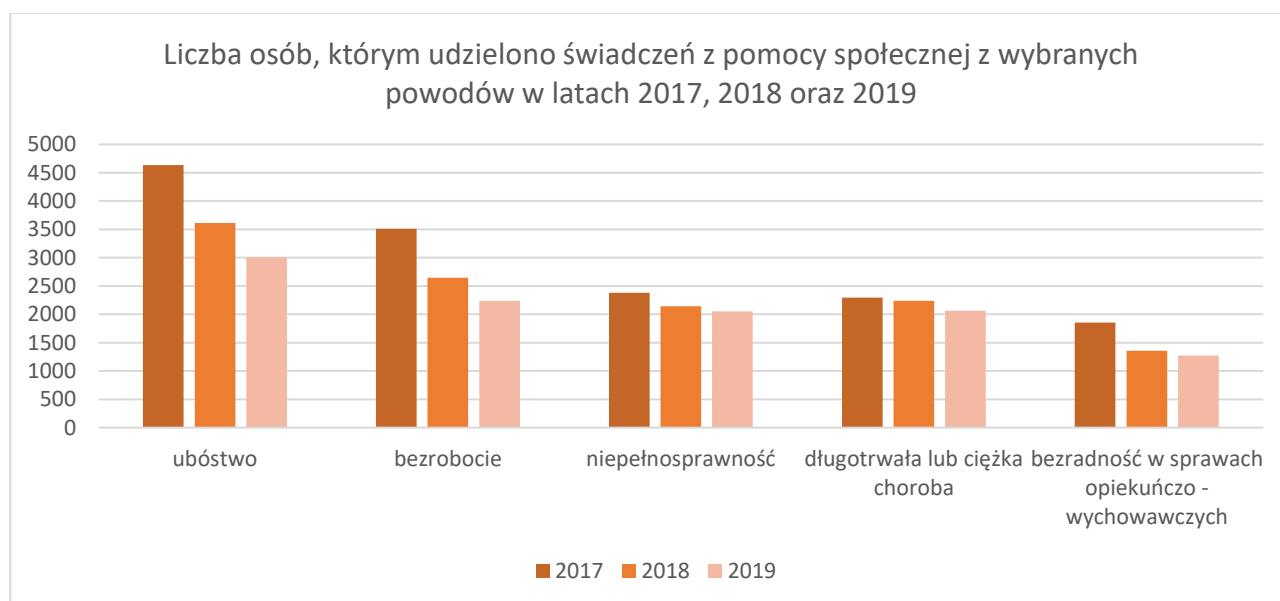
10	Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego	1857	1360	1272	857
11	Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0	0	0
12	Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	56	73	59	46
13	Alkoholizm lub narkomania	599	526	468	317
14	Sytuacja kryzysowa	114	59	103	64
15	Klęska ekologiczna	15	0	3	0
OGÓŁEM		16 179	13 266	11 891	8 637

Z przedstawionych powyżej danych wynika, iż najczęstszymi powodami udzielania świadczeń z pomocy społecznej w powiecie kłodzkim są: ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i w prowadzeniu gospodarstwa domowego. Tendencja ta utrzymywała się na przestrzeni ostatnich kilku lat, co pokazuje, iż największe problemy społeczne w powiecie kłodzkim pozostają niezmiennie. Pozwala to również na określenie tych obszarów pomocy społecznej, które wymagają największych nakładów, zarówno finansowych, jak i osobowych.

Analizując powyższe dane zaobserwować można na przestrzeni lat 2017 - 2019 spadek liczby osób, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej i dotyczy to właściwie wszystkich powodów udzielania pomocy. Poniższy wykres obrazuje tendencję spadkową w obrębie najczęściej występujących problemów społecznych w powiecie kłodzkim.

Wykres nr 3

Liczba osób, którym udzielono świadczeń z pomocy społecznej z wybranych powodów w latach 2017, 2018 oraz 2019

W odniesieniu do danych dotyczących I półrocza 2020 r. przypuszczać można, iż na koniec roku liczba osób, którym przyznano świadczenia z pomocy społecznej będzie znacząco wyższa od tej z roku 2019. Wpływ na taką sytuację może mieć niewątpliwie panująca pandemia Covid – 19, której negatywne skutki dotyczą wszystkich sfer naszego życia: osobistej, gospodarczej, społecznej i ekonomicznej.

Rozdział III. Diagnoza sytuacji społecznej powiatu

3.1. Wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej

Wspieranie rodzin przejawiających trudności i dysfunkcje w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo-wychowawczych, a także organizacja systemu pieczy zastępczej, stanowi jedno z podstawowych zadań społecznych jednostek samorządu terytorialnego na poziomie gminnym i powiatowym. Obowiązki w tym zakresie oraz kierunki oddziaływań wskazuje Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z 9 czerwca 2011 r. Głównym jej celem jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, a w przypadku braku możliwości lub zdolności wypełniania przez nią obowiązków wychowawczych, zapewnienie dzieciom opieki zastępczej, zminimalizowanie negatywnych skutków oderwania od rodziny oraz praca z rodzicami, umożliwiającą wyeliminowanie przeszkód w sprawowaniu opieki i szybki powrót dzieci do środowiska rodzinnego.

Z danych przekazanych przez Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu kłodzkiego wynika, że liczba rodzin zagrożonych umieszczeniem dzieci w pieczy zastępczej zmniejszyła się w stosunku do okresu lat poprzednich. Aktualne pozostają zagrożenia i problemy społeczne, mające wpływ na powstawanie dysfunkcji rodziny, będących częstymi przyczynami umieszczeń dzieci w pieczy.

Tabela nr 8

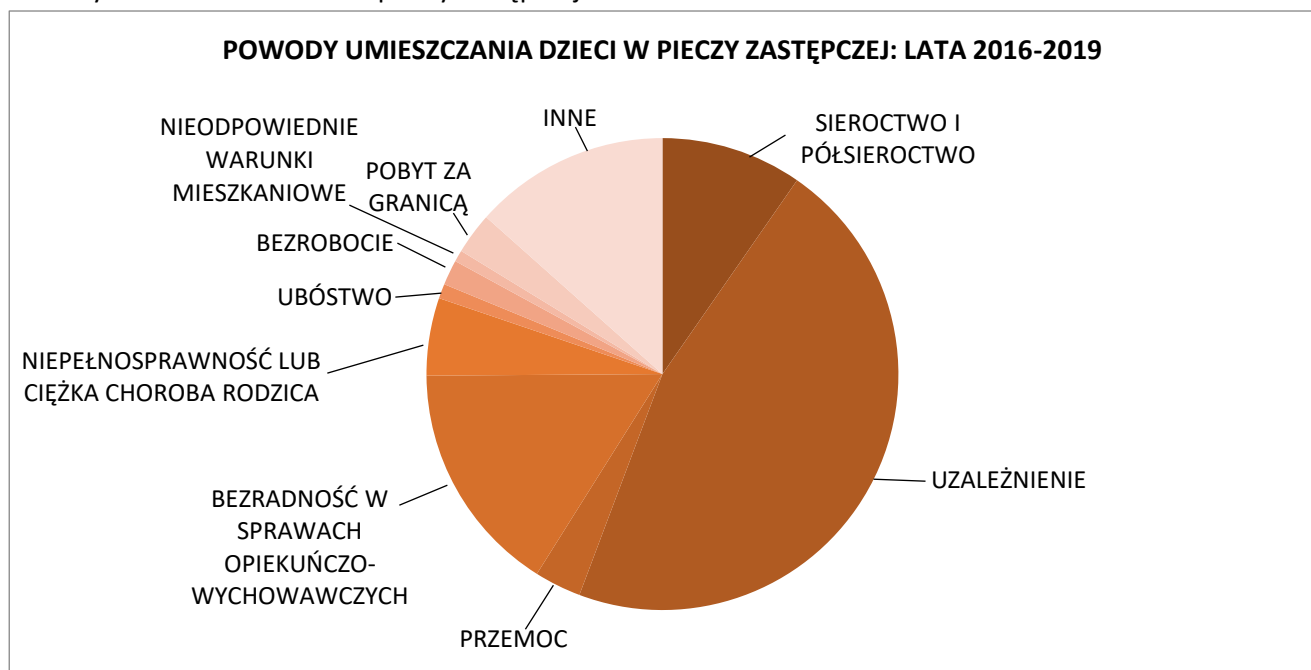
Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej w latach: 2016 – 2019 (wyrażone we wskaźnikach procentowych)

	2016	2017	2018	2019	ŚREDNIO
SIEROCTWO I PÓLSIEROCTWO	10,4%	9,6%	10,1%	8,7%	9,7%
UZALEŻNIENIE	47,2%	43,6%	43,6%	49,9%	46,1%
PRZEMOC	2,1%	3,3%	3,9%	3,6%	3,2%
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH	11,3%	14,8%	17,8%	20,0%	16,0%

NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ LUB CIĘŻKA CHOROBA RODZICA	3,8%	4,9%	8,4%	4,2%	5,3%
UBÓSTWO	0,6%	1,7%	1,5%	0,2%	1,0%
BEZROBOCIE	1,3%	1,7%	2,5%	1,4%	1,7%
NIEODPOWIEDNIE WARUNKI MIESZKANIOWE	0,3%	0,2%	1,2%	1,5%	0,8%
POBYT ZA GRANICĄ	3,0%	3,0%	2,7%	2,7%	2,8%
INNE	20,0%	17,4%	8,5%	7,8%	13,4%

Wykres nr 4

Powody umieszczania dzieci w pieczy zastępczej w latach 2016 - 2019

Z powyższych danych wynika, iż uzależnienia rodziców pozostają nadal główną przyczyną braku możliwości sprawowania funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Wskaźnik tej przyczyny zwiększył się ponadto w stosunku do lat 2012-2016 z 41,94 % do 46,06 %.

Analiza powyższych danych wskazuje na konieczność wzmożenia działań profilaktycznych ukierunkowanych na pracę z rodzinami w zakresie profilaktyki uzależnień i poradnictwa rodzinnego.

Obecnie Ośrodki Pomocy Społecznej dysponują szeregiem narzędzi z zakresu wspierania rodziny, takich jak:

- wsparcie asystenta rodziny (16 asystentów rodziny obejmuje wsparciem łącznie 177 rodzin z powiatu kłodzkiego);
- praca socjalna;
- wsparcie psychologiczne (osiem z czternastu ośrodków zatrudnia łącznie czternastu psychologów do pracy z rodzinami i osobami w sytuacji kryzysowej);
- wsparcie pedagoga i terapeuty (czterech zatrudnionych pedagogów i czterech terapeutów);
- mediacje rodzinne;
- współpraca z wychowawcami i pedagogami szkolnymi w przypadku dzieci z rodzin tzw. dysfunkcyjnych;
- pomoc rzeczowa i finansowa;
- w przypadku dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej – współpraca z rodziną biologiczną, objęcie asystenturą oraz wspólne tworzenie planu pomocy, ukierunkowanego na powrót dzieci do domu.

W przypadku braku możliwości zapewnienia opieki i rozwoju w rodzinie biologicznej pomimo wsparcia i kurateli ze strony instytucji społecznych, dziecko trafia do tymczasowej formy opieki w systemie pieczy zastępczej, który można sklasyfikować następująco:

RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA:

- rodziny zastępcze spokrewnione (dziadkowie oraz rodzeństwo dziecka);
- rodziny zastępcze niezawodowe (osoby niespokrewnione oraz rodzina niebędąca wstępnymi lub rodzeństwem dziecka);
- zawodowe, w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego oraz specjalistyczne;
- rodzinne domy dziecka;

INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA:

- placówki opiekuńczo-wychowawcze;
- regionalne opiekuńczo-terapeutyczne;
- interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Od dnia 1 stycznia 2017 r. zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej wynikające z Ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizuje Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku.

Tabela nr 9

Rodzinna piecza zastępcza w powiecie kłodzkim w latach 2016- 2019

	2016	2017	2018	2019
Rodziny zastępcze spokrewnione	191	186	188	190
Rodziny zastępcze niezawodowe	91	92	91	78
Rodziny zastępcze zawodowe	6	6	6	4
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	1	1	0
Rodziny zastępcze zawodowe specjalistyczne	1	1	2	2
Rodzinne domy dziecka	6	6	6	9
RAZEM	296	292	294	283

Tabela nr 10

Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka w latach 2016 – 2019

	LICZBA DZIECI W RODZINACH SPOKREWNIONYCH	LICZBA DZIECI W RODZINACH NIEZAWODOWYCH	LICZBA DZIECI W RODZINACH NIEZAWODOWYCH	LICZBA DZIECI W RODZINNYCH DOMACH DZIECKA	SUMA
2016	245	115	31	33	424
2017	229	114	26	35	404
2018	234	113	31	38	416
2019	234	96	20	59	409

Powyższe dane obrazują układ rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka wraz z ilością przebywających w nich dzieci. Tak jak w latach poprzednich, ponad połowa dzieci z pieczy rodzinnej przebywa w rodzinach spokrewnionych.

Pieczna zastępcza zawodowa uległa rozwojowi dzięki podpisaniu umów na prowadzenie rodzinnych domów dziecka i rodzin zastępczych zawodowych, przez co zwiększono liczbę dostępnych miejsc.

Tabela nr 11

Stosunek liczby dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej do dzieci w pieczy instytucjonalnej w latach 2016 - 2019

ROK	DZIECI PRZEBYWAJĄCE W PIECZY RODZINNEJ	DZIECI PRZEBYWAJĄCE W PIECZY INSTYTUCJONALNEJ
2016	424 – 66,7%	212 – 33,3%
2017	404 – 69,6%	176 – 30,4%
2018	416 – 69,5%	182 – 30,5%
2019	409 – 69,1%	183 – 30,9%

Instytucjonalna piecza zastępcza w powiecie kłodzkim jest sprawowana w formie:

- placówek opiekuńczo – wychowawczych typu socjalizacyjnego,
- placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.

Zgodnie z przepisami ustawy, placówki opiekuńczo - wychowawcze zobowiązane są zapewnić dzieciom całodobową opiekę i wychowanie. Celem działania instytucjonalnej pieczy zastępczej jest jak najlepsze zabezpieczenie dobra dziecka w sytuacji, gdy nie może być ono umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

Przepisy ustawy wprowadziły znaczne ograniczenie roli placówek opiekuńczo-wychowawczych w opiece nad dzieckiem przez regulacje dotyczące umieszczania w nich dzieci powyżej 10. roku życia. Ustawa wprowadziła też okres przejściowy dochodzenia do standardu liczby dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, funkcjonujących przed dniem 1 stycznia 2012 r. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej placówki te uzyskały standard 14-osobowy.

Placówki opiekuńczo - wychowawcze typu rodzinnego w rozumieniu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowią pieczę instytucjonalną. Należy jednak zauważyć, że placówki te jedynie organizacyjnie przypominają formy instytucjonalne, natomiast z punktu widzenia funkcjonalnego działają na analogicznych zasadach jak rodzinne domy dziecka.

W myśl art. 191 ust. 9-10 w/w ustawy gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej ponosi odpowiednio wydatki poniesione przez powiat na opiekę, wychowanie i utrzymanie dzieci przebywających w pieczy zastępczej, odpowiednio w wysokości:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na terenie powiatu kłodzkiego umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012 r. współfinansowanych przez właściwą gminę została przedstawiona w poniższej tabeli.

Tabela nr 12

Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej w rozbiu na gminy

Gminy	2016	2017	2018	2019
Gminy miejskie				
Kłodzko	47	54	61	73
Duszniki - Zdrój	11	9	9	11
Kudowa - Zdrój	9	6	9	10
Nowa Ruda	45	41	64	77
Polanica - Zdrój	2	5	7	8
Gminy wiejskie				
Kłodzko	36	34	35	43
Nowa Ruda	29	26	26	37
Lewin Kłodzki	4	5	9	8
Gminy miejsko-wiejskie				
Bystrzyca Kłodzka	35	34	32	35
Lądek Zdrój	6	9	10	14
Międzylesie	8	11	15	19
Radków	15	11	11	17
Stronie Śląskie	16	13	12	11
Szczytna	8	10	10	11
Razem	271	268	310	374

Osoby usamodzielniane

Kwestia usamodzielnienia na gruncie spraw społecznych została uregulowana w dwóch odrębnych ustawach, tj. ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (tj. Dz. U. 2019, poz. 1507 ze zm.) oraz w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. 2020, poz. 821). W pomocy społecznej mówimy o usamodzielnieniu z placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. z domów pomocy społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie, domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży oraz schronisk dla nieletnich, zakładów poprawczych, specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, specjalnych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii zapewniających całodobową opiekę i młodzieżowych ośrodków wychowawczych. W pieczy zastępczej usamodzielnienia dotyczą osób opuszczających rodziną oraz instytucjonalną pieczę zastępczą, tj. rodziny zastępczej, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo - wychowawcze.

Termin „usamodzielnienie” w odniesieniu do młodzieży z pieczy zastępczej oraz placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej jest często błędnie utożsamiany z dniem, w którym pełnoletnia osoba opuszcza pieczę zastępczą lub jedną z placówek, o których mowa wyżej. W rzeczywistości jest to długi proces, który ma swój początek nawet w momencie umieszczenia dziecka poza rodziną. Im bliżej do uzyskania pełnoletności, działania w tym procesie stają się bardziej intensywne i ukierunkowane na przyszłe tzw. usamodzielnienie.

Najważniejsze obszary, nad którymi pracujemy w procesie usamodzielnienia to integracja ze środowiskiem społecznym, wykształcenie, kwalifikacje zawodowe, warunki mieszkaniowe i zatrudnienie. Młodzieży opuszczającej pieczę zastępczą oraz placówki pomocy społecznej, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej w toku realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia przyznawana jest pomoc w postaci świadczeń pieniężnych i rzeczowych oraz udzielana jest pomoc w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz w uzyskaniu zatrudnienia. Udzielane jest również wsparcie psychologiczne i prawne.

Stopień samodzielności oraz kompetencji i umiejętności społecznych osób usamodzielnianych jest bardzo zróżnicowany i uzależniony od wielu czynników. Rzetelna ocena czynników mających wpływ na późniejsze funkcjonowanie dorosłego człowieka, opuszczającego pieczę zastępczą i placówki pomocy społecznej wymaga sporządzenia diagnozy środowisk wychowawczych zarówno przed, jak i po objęciu dziecka całodobową opieką i wychowaniem w systemie pieczy zastępczej oraz pomocy społecznej. Biorąc pod uwagę przyczyny umieszczeń dzieci w pieczy zastępczej można stwierdzić, że poziom kompetencji społecznych osób usamodzielnianych w dużej mierze uwarunkowany jest doświadczeniami nabytymi przed umieszczeniem w pieczy zastępczej, gdzie mamy do czynienia przede wszystkim z zaniedbaniami opiekuńczo – wychowawczymi, niezaradnością rodziców, uzależnieniami.

Do opracowania diagnozy posłużyły dane osób usamodzielnianych do ukończenia 25 roku życia, które nie zakończyły jeszcze realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia.

Według stanu na 30 września 2020 r. w rejestrze osób usamodzielnianych w wieku do 25 roku życia, które nie zakończyły realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia, figurują 143 osoby. Osoby usamodzielniane opuszczające rodzinną pieczę zastępczą stanowią 53,15 % wszystkich osób usamodzielnianych. Pozostałe 46,85% stanowi młodzież opuszczająca instytucjonalną pieczę zastępczą oraz placówki, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, z tego 7,7 % to młodzież opuszczająca placówki wymienione w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Analizując dotychczasowy przebieg procesu usamodzielnienia osób usamodzielnianych w powiecie kłodzkim można wysnuć następujące wnioski:

Według stanu na 30 września 2020 r. indywidualny program usamodzielnienia jest aktywnie realizowany przez 51,75 % osób usamodzielnianych, przy czym większy odsetek takich osób dotyczy wychowanków opuszczających rodzinną pieczę zastępczą (o ponad 15 % więcej w stosunku do osób usamodzielnianych opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą oraz placówki pomocy społecznej). 48,25 % osób usamodzielnianych nie realizuje aktualnie indywidualnego programu usamodzielnienia, w tym większy odsetek dotyczy osób opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą oraz placówki wymienione w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Wśród osób nie realizujących aktywnie indywidualnego programu usamodzielnienia 22 % po opuszczeniu pieczy zastępczej i placówek wymienionych w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej nie zgłosiło się w celu dopełnienia formalności związanych z przyznaniem lub udzieleniem pomocy. Osoby te nie podjęły realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia. Co do większości przypadków nierealizowania indywidualnego programu usamodzielnienia w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku nie ma informacji o przyczynach tego stanu rzeczy. Osoby usamodzielniane, które nie realizują indywidualnego programu usamodzielnienia, często nie informują o powodach swoich decyzji. Zaznaczyć należy, że wszystkie osoby usamodzielniane posiadają opiekuna usamodzielnienia oraz indywidualny program usamodzielnienia i są poinformowane o swoich prawach i obowiązkach wynikających z opracowanego programu. Dzieje się tak za sprawą współpracy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku, w tym Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej z dyrektorami placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej oraz placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. Wyjątek mogą stanowić jedynie nieliczne przypadki, w których wychowankowie oddalili się samowolnie z pieczy zastępczej oraz ww. placówek przed ukończeniem pełnoletności. 26 % osób usamodzielnianych przerwało realizację programu, z czego ponad połowa nienależnie pobrała świadczenia na kontynuowanie nauki. Do takich osób zaliczamy świadczeniobiorców, którzy pobierali świadczenia pomimo ustania warunków wypłaty pomocy, tj. przerwali naukę nie informując o tym fakcie organu przyznającego pomoc.

Na podstawie analizy indywidualnych programów usamodzielnienia ustalono, że w momencie opracowania programu, tj. nie później niż na miesiąc przed ukończeniem pełnoletności 88,11% osób posiadało wykształcenie gimnazjalne, natomiast 11,89 % osób posiadało wykształcenie podstawowe. W toku realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia 42,66 % młodzieży podwyższyło poziom wykształcenia. Wg stanu na 30 września 2020 r. najwięcej osób usamodzielnianych jest z wykształceniem gimnazjalnym, stanowią one 52,45 % osób usamodzielnianych. Osoby

z wykształceniem średnim stanowią 30,07 %, osoby z zasadniczym zawodowym wykształceniem stanowią 9,09%. 6,99% osób usamodzielnianych wciąż posiada tylko podstawowe wykształcenie. Najmniejszą grupę stanowią osoby usamodzielniane z wyższym wykształceniem, tj. 1,4 %. Należy przy tym dodać, że wśród osób usamodzielnianych występują następujące grupy wiekowe: 19 lat (20,28 %), 21 lat (19,58 %), 20 lat (13,99 %), 24 lata (13,29 %), 23 lata (11,19 %), 22 lata (10,49 %), 18 lat (10,49 %), 17 lat (0,6 %). Według stanu na 30 września 2020 r. względnie wyższym poziomem wykształcenia charakteryzuje się grupa młodzieży pochodzącej z rodzinnej pieczy zastępczej. W tej kategorii osób wykształceniem średnim legitymuje się blisko 50% młodzieży, podczas gdy wśród osób opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą oraz ww. placówki odsetek ten wynosi jedynie 8,96 %. Młodzież opuszczająca instytucjonalną pieczę zastępczą częściej od pozostałych rezygnuje z dalszego kształcenia na rzecz podjęcia pracy zawodowej.

Nieodłącznym elementem programu usamodzielnienia w zakresie wykształcenia i kwalifikacji zawodowych jest wypłata osobom usamodzielnianym comiesięcznej pomocy na kontynuowanie nauki, która jest realizowana przez powiat w sposób ciągły.

Zdecydowana większość osób usamodzielnianych w toku realizacji indywidualnego programu usamodzielniania stara się o poprawę swoich warunków mieszkaniowych, najczęściej poprzez złożenie wniosku do gminy miejskiej lub wiejskiej o przydział lokalu mieszkalnego, w tym przeznaczonego do remontu we własnym zakresie. Osoby oczekujące aktualnie na przydział lokalu z zasobów komunalnych stanowią 29,37 % wszystkich osób usamodzielnianych. Osoby te tymczasowo wynajmują mieszkanie lub zamieszkują przy rodzinie. Ponad 58 % osób usamodzielnianych posiada już wystarczające warunki mieszkaniowe (12,59 % jest głównym najemcą lokalu komunalnego, 31,47 % zamieszkuje przy rodzinie z zamiarem stałego pobytu, 4,9 % jest właścicielem mieszkania lub domu, 9,09 % wynajmuje mieszkanie). Osoby usamodzielniane w programie usamodzielnienia korzystają z jednorazowej pomocy na usamodzielnienie i zagospodarowanie, które najczęściej przeznaczane są na poprawę warunków mieszkaniowych, w tym remont i wyposażenie.

2 grudnia 2020 r. Zarząd Powiatu Kłodzkiego podjął uchwałę w sprawie utworzenia od 1 stycznia 2021 r. na terenie powiatu kłodzkiego mieszkania chronionego treningowego przeznaczonego dla 4 osób usamodzielnianych.

Dane dotyczące zatrudnienia osób usamodzielnianych pozyskiwane są bezpośrednio od klientów Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku. Z tego względu trudno ustalić pozycję na rynku pracy tych osób, które nie realizują indywidualnego programu usamodzielnienia i nie utrzymują stałego kontaktu z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie. Według danych z 30 września 2020 r. dotyczących wyłącznie osób realizujących indywidualny program usamodzielnienia i pozostających w kontakcie z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku ponad połowa osób usamodzielnianych nie podejmuje zatrudnienia. Zaznaczyć przy tym należy, że 20,55 % osób realizujących indywidualny program usamodzielnienia uczy się w systemie dziennym. 47,95 % osób usamodzielnianych pozostających w trakcie realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia podejmuje pracę zarobkową. 31,51 % młodzieży nie uczy się w systemie dziennym i aktualnie nie podejmuje zatrudnienia, przy czym większy odsetek takich osób dotyczy młodzieży pochodzącej z rodzinnej pieczy zastępczej. W większości, osoby te pozostają na utrzymaniu rodziny, głównie byłej rodziny

zastępczej, na co nie może liczyć młodzież opuszczająca instytucjonalną pieczę zastępczą. Z tej też przyczyny proces usamodzielnienia osób z rodzinnej pieczy zastępczej, szczególnie spokrewnionej, wydłuża się.

3.2. Rozwój systemu wspierania osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych

Wzrost liczby osób starszych w społeczeństwie Polski nabiera coraz większego tempa. Do roku 2035 udział osób w wieku 60 i więcej lat (60 lat powszechnie przyjmuje się jako umowną granicę starości) zbliży się do ¼. Proces demograficznego starzenia się ludności przebiegać będzie nierównomiernie, w większym stopniu kształtując strukturę demograficzną mieszkańców miast. Zgodnie z prognozą GUS, w miastach będzie znacznie wyższy odsetek osób w wieku 80 i więcej lat. Wskazuje to na potencjalnie większe zapotrzebowanie na różne formy pomocy i wsparcia dla najstarszych mieszkańców miast.

Podejmując się zdiagnozowania sytuacji wspierania osób starszych, formy wsparcia należałoby ująć w obszarach potrzeb związanych z poczuciem bezpieczeństwa dotyczących:

- usług zdrowotnych,
- usług opiekuńczych,
- działań aktywizujących.

Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom pacjentów, także w wieku senioralnym, opracowany został nowy model organizacyjny podstawowej opieki zdrowotnej ukierunkowany na pacjenta, którego celem jest zapewnienie kompleksowej opieki i leczenia w POZ. Od 1 października 2020 r. każdy pacjent objęty jest opieką zespołu POZ, w skład którego wchodzi: lekarz POZ, pielęgniarka POZ i położna POZ. Pozwala to na położenie większego nacisku na działania zapobiegawcze, sprawowanie aktywnej opieki medycznej, koordynację profilaktyki i leczenia pacjenta.

Podstawowa opieka zdrowotna to dobrze zlokalizowane gabinety i praktyki lekarzy POZ, wraz z zabezpieczeniem usług nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej.

Nocna i świąteczna opieka zdrowotna to świadczenia w zakresie podstawowej opieki zdrowotnej udzielane od poniedziałku do piątku w godzinach od 18.00 do 8.00 dnia następnego oraz całodobowo w dni ustawowo wolne od pracy. W razie nagłego zachorowania lub nagłego pogorszenia stanu zdrowia pacjent może udać się po pomoc do dowolnego punktu nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej, niezależnie od tego, gdzie mieszka i do którego lekarza podstawowej opieki zdrowotnej złożył swoją deklarację. Informację o tym, gdzie w danym rejonie sprawowana jest nocna i świąteczna opieka lekarska i pielęgniarska, pacjent może uzyskać u swojego lekarza POZ, w oddziale wojewódzkim Narodowego Funduszu Zdrowia lub jego delegaturze dzwoniąc pod bezpłatny numer 800 804 001. Świadczenia nocnej i świątecznej opieki lekarskiej są bezpłatne dla osób ubezpieczonych i udzielane bez skierowania.

Świadczenia powyższe obejmują:

- poradę lekarską udzielaną w warunkach ambulatoryjnych w bezpośrednim kontakcie ze świadczeniobiorcą lub telefonicznie;

- świadczenia udzielane przez pielęgniarkę w warunkach ambulatoryjnych, zlecone przez lekarza ubezpieczenia zdrowotnego, wynikające z potrzeby zachowania ciągłości leczenia lub pielęgnacji oraz doraźne w związku z poradą udzielaną w warunkach ambulatoryjnych w bezpośrednim kontakcie ze świadczeniobiorcą lub telefonicznie.

Świadczenia nocnej i świątecznej opieki zdrowotnej realizowane są na podstawie umowy z Narodowym Funduszem Zdrowia. W powiecie kłodzkim opieka ta świadczona jest przez podmiot leczniczy „Zespół Opieki Zdrowotnej” w Kłodzku oraz Bystrzyckie Centrum Zdrowia Sp. z o.o. Funkcjonują 3 miejsca udzielania powyższych świadczeń:

- Bystrzyckie Centrum Zdrowia Sp. z o.o.,
- podmiot leczniczy „Zespół Opieki Zdrowotnej” w Kłodzku – Szpital w Kłodzku,
- podmiot leczniczy „Zespół Opieki Zdrowotnej” w Kłodzku – Szpital w Nowej Rudzie.

Świadczenia gwarantowane z zakresu opieki długoterminowej obejmują:

- 1) świadczenia udzielane przez lekarza;
- 2) świadczenia udzielane przez pielęgniarkę;
- 3) rehabilitację ogólną w podstawowym zakresie, prowadzoną w celu zmniejszenia skutków upośledzenia ruchowego oraz usprawnienia ruchowego;
- 4) świadczenia psychologa;
- 5) terapię zajęciową;
- 6) leczenie farmakologiczne;
- 7) leczenie dietetyczne;
- 8) zaopatrzenie w wyroby medyczne, w tym określone w załączniku nr 1 do rozporządzenia stosowane przy udzielaniu świadczeń gwarantowanych w zakładzie opiekuńczym;
- 9) edukację zdrowotną polegającą na przygotowaniu świadczeniobiorcy i jego rodziny lub opiekuna do samoopieki i samopielęgnacji w warunkach domowych.

W/w świadczenia gwarantowane są udzielane świadczeniobiorcy wymagającemu ze względu na stan zdrowia całodobowych świadczeń pielęgnacyjnych i opiekuńczych, rehabilitacyjnych oraz kontynuacji leczenia, ale nie wymagającemu hospitalizacji w oddziale szpitalnym, który w ocenie skalą poziomu samodzielności, tzw. "skalą Barthel", otrzymał 40 punktów lub mniej. W przypadku dzieci do ukończenia 3 roku życia nie dokonuje się oceny skalą Barthel. Natomiast świadczenia gwarantowane udzielane w warunkach domowych mogą być realizowane przez zespół długoterminowej opieki domowej dla dorosłych, dzieci i młodzieży.

Świadczenia opieki pielęgniarskiej długoterminowej obejmują:

- 1) świadczenia udzielane przez pielęgniarkę;
- 2) przygotowanie świadczeniobiorcy i jego rodziny do samoopieki i samopielęgnacji, w tym kształtowanie umiejętności w zakresie radzenia sobie z niesprawnością;

- 3) świadczenia pielęgnacyjne, zgodnie z procesem pielęgnowania;
- 4) edukację zdrowotną świadczeniobiorcy oraz członków jego rodziny;
- 5) pomoc w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych związanych z samodzielnym funkcjonowaniem w środowisku domowym;
- 6) pomoc w pozyskiwaniu sprzętu medycznego i rehabilitacyjnego niezbędnego do właściwej pielęgnacji i rehabilitacji świadczeniobiorcy w domu.

Warunki objęcia pacjentów pielęgniarstwą opieką długoterminową domową są następujące:

- 1) nieobjęcie opieką przez hospicjum domowe;
- 2) nieobjęcie opieką przez inny zakład opiekuńczy udzielający świadczeń gwarantowanych w warunkach stacjonarnych;
- 3) nieobjęcie opieką przez zespół długoterminowej opieki domowej dla dorosłych, dzieci i młodzieży wentylowanych mechanicznie;
- 4) niepozostawanie w ostrej fazie choroby psychicznej.

Czas oczekiwania na miejsce w zakładzie opiekuńczym utrzymuje się od jednego do kilku miesięcy, w zależności od zakładu. W porównaniu do lat ubiegłych dłużej oczekuje się na miejsce w zakładach o profilu somatycznym, natomiast skrócił się czas oczekiwania na miejsce w zakładzie o profilu psychiatrycznym. Opieka długoterminowa jest coraz istotniejszym ogniwem kompleksowej opieki nad pacjentem przewlekle chorym i liczba osób wymagających takiej formy opieki z pewnością będzie się zwiększała. Jest to też forma opieki zastępczej w kontekście opieki geriatrycznej, która w ostatnim czasie dopiero zaczyna przybierać formy medycznej opieki specjalistycznej. W dalszym ciągu poziom jej finansowania przez Narodowy Fundusz Zdrowia jest niewystarczający, dlatego organizatorzy opieki zwiększają ofertę opieki odpłatnej, finansowanej przez seniorów i ich rodziny.

Pozytywnie można odbierać wzrost liczby świadczeniodawców wykonujących usługi w zakresie pielęgniarstwa opieki domowej oraz zwiększanie liczby pacjentów objętych opieką w warunkach domowych finansowanych ze środków publicznych, co daje nadzieję na poprawę opieki nad ludźmi chorymi w szczególności w środowiskach wiejskich, gdzie dostęp do opieki medycznej nadal pozostaje utrudniony.

Trudno jest dzisiaj oszacować na ile potrzeby w tym zakresie opieki będą wzrastać, ale jedno jest pewne, że rozszerzanie form opieki długoterminowej w znacznej części poprawi możliwości, sposób i zakres zabezpieczania opieki na osobami przewlekle chorymi.

Medyczne zabezpieczenie osób starszych i przewlekle chorych w powiecie kłodzkim wymaga dalszych działań samorządu, służb społecznych i medycznych w obszarze dostosowywania form i zakresu opieki do potrzeb społecznych mieszkańców powiatu kłodzkiego. Problemem pozostaje nadal bardzo niski poziom finansowania świadczeń opiekuńczych przez Narodowy Fundusz Zdrowia, a generalnym problemem jest niedoszacowanie kosztów faktycznych ponoszonych z tytułu udzielanych świadczeń. Sytuacji z pewnością nie poprawia fakt niskich uposażeń emerytalno-rentowych osób starszych, dla których bez wsparcia rodzin oraz pomocy samorządów gminnych trudno będzie organizować opiekę zarówno na poziomie usług opiekuńczych jak i świadczeń opieki socjalnej.

Inną formą wspierania i zabezpieczania osób starszych i przewlekle chorych jest zabezpieczenie opieki całodobowej poprzez funkcjonowanie na terenie powiatu jednostek pomocy społecznej prowadzonych w formie domów pomocy społecznej. Domy pomocy społecznej są placówkami przeznaczonymi dla osób, które nie kwalifikują się do leczenia szpitalnego, lecz z uwagi na podeszły wiek, schorzenia, warunki rodzinne, mieszkaniowe i materialne oraz sytuację życiową wymagają stałej opieki. U ich podstaw organizacyjnych leżą następujące założenia: potrzeba zróżnicowania oraz możliwie maksymalne dostosowanie warunków i charakteru domu do sprawności i stanu zdrowia mieszkańców; systematycznie zmieniające się proporcje liczby miejsc w poszczególnych typach placówek w zależności od potrzeb społecznych oraz nadanie domom charakteru rodzinnego i prywatnego, aby podopieczni czuli się w nich jak najlepiej.

Domy pomocy społecznej stanowią alternatywę dla opieki rodzinnej lub jej kontynuację, a dla wielu stanowią jedyną możliwość godnego życia.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie pomaga takim osobom poprzez:

- umieszczanie w DPS o poszczególnych profilach, realizując ustawę o pomocy społecznej;
- udzielanie informacji na temat sposobu ubiegania się o przyznanie miejsca w domu pomocy społecznej.

Wiele osób, które znalazły się w ciężkich sytuacjach wynikających ze zdarzeń losowych, otrzymały w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku wsparcie i uzyskały decyzję o umieszczeniu w domu pomocy społecznej.

Domy pomocy społecznej zapewniają usługi o określonym standardzie przede wszystkim poprzez stworzenie godziwych warunków bytowych swoim pensjonariuszom (osobom niepełnosprawnym), jak również zwiększenie poziomu aktywności mieszkańców. Poprzez aktywność realizowane są potrzeby wyższego rzędu:

- potrzeba przynależności,
- potrzeba uznania,
- potrzeba samorealizacji,
- poczucie własnej wartości.

Przez szczebel lokalny w polityce wobec ludzi starych, starzenia się i starości należy rozumieć gminy i powiaty. Ich organy samorządu we współpracy z organizacjami pozarządowymi powinny stworzyć lokalne programy aktywizacji i wsparcia dla osób starszych, uwzględniające lokalną specyfikę, strukturę potrzeb i możliwości ich zaspokojenia zgodnie z zasadą subsydiarności. Do czynników, które będą determinowały skalę i strukturę zadań polityki adresowanej do starszego pokolenia i osób starszych należą m.in.:

- dostęp do świadczeń zdrowotnych,
- poziom wykształcenia,
- skala aktywności społecznej, w rodzinie oraz najbliższym otoczeniu i aktywności zawodowej,
- zakres konsumpcji dóbr i usług, tak finansowanych z budżetu gospodarstwa domowego, jak i ze środków publicznych.

Jak dowodzi analiza wyników badania PolSenior, należy oczekiwać, że kolejne roczniki przekraczające próg starości będą odznaczały się generalnie coraz lepszym stanem zdrowia i coraz lepszym wykształceniem. Te dwa czynniki, połączone dodatkowo z podniesieniem wskaźnika aktywności

zawodowej, co powinno należeć do priorytetów polityki wobec osób starszych, tworzą warunki do dalszego zwiększania udziału osób starszych w różnych formach aktywności społecznej oraz zwiększania skali konsumpcji.

Działania instytucji publicznych i samorządu terytorialnego powinny być ukierunkowane zarówno na wspieranie samodzielności w miejscu zamieszkania osób starszych, jak i ich rodzin oraz nieformalnych sieci wsparcia.

3.3. Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych

Jednym z kluczowych problemów społecznych jest niepełnosprawność i długotrwała choroba, która utrudnia, a czasem uniemożliwia sprawne funkcjonowanie w środowisku. Długotrwała choroba czyli choroba przewlekła wiąże się z dolegliwościami, które nie mijają lecz utrzymują się przez długie lata, a często w miarę upływu czasu także nasilają. Wpływa to na funkcjonowanie człowieka niemal w każdej sferze życia, ponieważ dotychczasowe życie zostaje podporządkowane chorobie. Negatywne skutki długotrwałej choroby powodują obniżenie sprawności fizycznej, pogorszenie samopoczucia, ograniczenia w podejmowaniu jakiegokolwiek pracy, głównie zawodowej, jak również ograniczenia w kontaktach społecznych. Taki stan organizmu, utrzymujący się przez dłuższy okres czasu wywołuje niepewność, bezsilność, frustrację i wiele innych negatywnych emocji, skutkiem czego są nierzadko zaburzenia w sferze psychicznej, prowadzące niekiedy do depresji. Towarzyszące długotrwałej chorobie dolegliwości zdrowotne wymagają zazwyczaj dużych nakładów finansowych, potrzebę długotrwałej opieki lekarskiej co wiąże się z pogorszeniem kondycji finansowej, w związku ze zwiększeniem wydatków na leczenie czy rehabilitację. Konsekwencją przewlekłych problemów ze zdrowiem bywa często niepełnosprawność.

Osoby niepełnosprawne dzielą się na 2 grupy: osoby niepełnosprawne prawnie czyli te, które posiadają potwierdzoną orzeczeniem niepełnosprawność, wydane przez odpowiedni organ do tego uprawniony i osoby niepełnosprawne biologicznie, które subiektywnie odczuwają ograniczoną zdolność do wykonywania czynności podstawowych właściwie do swojego wieku.

W powiecie kłodzkim wydawaniem orzeczeń o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zajmuje się Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności, który wydaje orzeczenia w dwóch kategoriach wiekowych: dla dzieci do 16-stego roku życia bez określenia stopnia niepełnosprawności oraz dla osób po 16-stym roku życia z określeniem stopnia niepełnosprawności.

Tabela nr 13

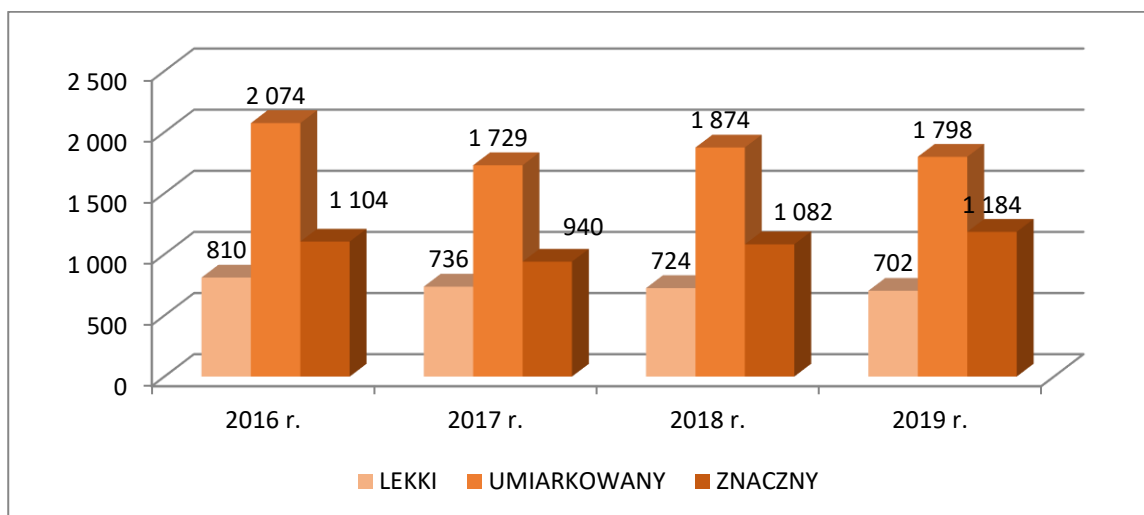
Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności z uwzględnieniem wieku.

	Ilość wydanych orzeczeń	Wiek				
		Do 16 lat	16-25	26-40	41-60	Powyżej 60
2016	3 988	441	277	431	1 574	1 265
2017	3 405	358	202	375	1 216	1 254
2018	3 680	341	197	370	1 232	1 540
2019	3 684	367	170	319	1 079	1 749

Analizując łączną liczbę wydanych orzeczeń w latach 2016 - 2019 zarysowuje się niewielka tendencja spadkowa. Ilość wydanych orzeczeń o stopniu niepełnosprawności w 2019 r. stanowi 92,38 % wydanych w 2016 r. Dominują rozpoznania stopnia niepełnosprawności u osób przekraczających 41. rok życia.

Wykres nr 5

Liczba wydanych orzeczeń z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności w latach 2016 – 2019

Z analizy powyższych danych wynika, że najczęściej orzekany jest umiarkowany stopień niepełnosprawności, maleje liczba orzeczeń stopnia lekkiego, a wzrasta ilość orzeczeń stopnia znacznego, co wiąże się m. in. ze starzejącą się populacją powiatu kłodzkiego. Przy kwalifikowaniu do znacznego, umiarkowanego i lekkiego stopnia niepełnosprawności komisja orzekająca bierze pod uwagę również zakres naruszenia sprawności organizmu spowodowany przez określone przyczyny wskazane ustawowo.

Poniżej przedstawiono tabelarycznie, biorąc pod uwagę lata 2016 - 2019, główne przyczyny orzekania o niepełnosprawności mieszkańców powiatu kłodzkiego z podziałem na wiek osób (do 16 i powyżej 16 roku życia).

Tabela nr 14

Przyczyny orzekania o niepełnosprawności z podziałem na wiek w latach 2016 - 2019

Przyczyny niepełnosprawności	2016		2017		2018		2019	
	Poniżej 16 lat	Powyżej 16 lat	Poniżej 16 lat	Powyżej 16 lat	Poniżej 16 lat	Powyżej 16 lat	Poniżej 16 lat	Powyżej 16 lat
Upośledzenie umysłowe	17	48	7	44	9	29	19	23
Choroby psychiczne	29	195	26	180	21	194	8	186

Zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu	44	171	34	133	35	165	38	144
Choroby narządu wzroku	29	86	23	56	11	77	27	70
Upośledzenie narządu ruchu	51	1 474	40	1 354	41	1 471	29	1 360
Epilepsja	28	39	22	31	9	23	14	25
Choroby układów oddechowego i krążenia	26	636	26	556	18	549	21	608
Choroby układu pokarmowego	11	162	9	140	7	139	7	159
Choroby układu moczowo płciowego	22	178	12	142	18	174	11	198
Choroby neurologiczne	55	391	45	281	47	361	57	389
Inne, w tym schorzenia endokrynologiczne, metaboliczne, oszpeccenia, choroby zakaźne, układu krwiotwórczego	46	150	51	125	49	143	53	148
Całościowe zaburzenia rozwojowe	83	15	63	5	76	14	83	7

Analiza szczegółowych danych wskazuje, iż we wszystkich omawianych latach najwięcej orzeczeń dla osób po 16 roku życia wydano z uwagi na: upośledzenie narządu ruchu, choroby układu oddechowego i krążenia oraz choroby neurologiczne. Natomiast odnośnie dzieci najwięcej orzeczeń dotyczyło chorób neurologicznych.

Osoby niepełnosprawne oraz ich rodziny stanowią znaczną część lokalnej społeczności, wymagającą szczególnego zainteresowania, różnych form wsparcia i opieki. Od 1999 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku rozpoczęło realizację dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych zadań z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej dla osób niepełnosprawnych z terenu powiatu. Informację na temat wykorzystania środków PFRON przedstawia tabela.

Tabela nr 15

Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej dla osób niepełnosprawnych z terenu powiatu kłodzkiego

Lp.	Wyszczególnienie zadań	Rok					
		2019	2018	2017	2016	2015	2012
1.	zadania z zakresu rehabilitacji zlecone fundacjom i organizacjom pozarządowym	60 000,00 zł	60 000,00 zł	60 000,00 zł	60 000,00 zł	60 000,00 zł	74 880,00 zł
2.	dofinansowanie sportu , kultury, rekreacji i turystyki	26 010,00 zł	27 500,00 zł	29 148,00 zł	20 558,00 zł	21 021,00 zł	29 252,00 zł
3.	rehabilitacja zawodowa	13 251,00 zł	40 000,00 zł	42 478,00 zł	59 865,00 zł	63 732,00 zł	290 841,00 zł
4.	dofinansowanie kosztów działania WTZ w Starym Wielisławiu	542 880,00 zł	497 880,00 zł	479 880,00 zł	479 880,00 zł	461 880,00 zł	443 880,00 zł
5.	dofinansowanie turnusów rehabilitacyjnych	272 947,00 zł	365 000,00 zł	169 273,00 zł	251 618,00 zł	161 242,00 zł	639 703,00 zł
6.	dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne	1 052 477,00 zł	719 864,00 zł	923 847,00 zł	834 018,00 zł	1 103 485,00 zł	832 068,00 zł
7.	dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, technicznych i w komunikowaniu się	528 199,00 zł	530 000,00 zł	497 341,00 zł	532 861,00 zł	606 185,00 zł	1 105 587,00 zł
	Razem	2 495 764,00 zł	2 240 244,00 zł	2 201 967,00 zł	2 238 800,00 zł	2 477 806,00 zł	3 416 211,00 zł

Kwota przekazanych przez PFRON środków na zaspokojenie potrzeb osób niepełnosprawnych dla Powiatu Kłodzkiego na 2020 r. wynosi 2 939 453 zł. Również otrzymane w latach 2016 - 2019 środki z PFRON są znacznie niższe (**średnia kwota w latach 2016 – 2020 wynosi 2 423 245,60 zł**), niż otrzymane w roku 2012.

Biorąc pod uwagę dane Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, średnia ilość wydawanych orzeczeń w latach 2016 – 2019 wynosi 3 689 i utrzymuje się na podobnym poziomie, wykazując co najwyżej kilkuprocentowe odchylenia od średniej. Wzrosła natomiast wielkość przyznawanych dofinansowań np. do pobytu osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności w turnusie rehabilitacyjnym z 1 169 zł (2016 r.) do 1 559 zł (33,36 %) w 2020 r., likwidacji barier architektonicznych (średnia przyznanego dofinansowania w 2016 r. – 7 635,20 zł; w 2019 r. – 10 247,39 zł – wzrost o 34,21 %), dofinansowania środków pomocniczych o około 60 % co wynika z faktu zwiększenia w 2019 r. ilości dofinansowania do 90 sztuk pampersów dla osoby dorosłej, dla dzieci bez ograniczenia ilościowego, funkcjonowanie WTZ Stary Wielisław o 28,13 % (2016 r. – 479 880zł; 2020 r. – 614 880 zł).

Brak dostatecznych środków finansowych PFRON w latach 2016 - 2020 powoduje coraz większe niezadowolenie osób niepełnosprawnych zwłaszcza w odniesieniu do braku dofinansowań do zakupu sprzętu komputerowego, uczestnictwa w turnusie rehabilitacyjnym oraz długiego okresu oczekiwania na realizację likwidacji barier architektonicznych.

Tabela nr 16

Środki PFRON pozyskane przez Powiat Kłodzki w ramach programu - „Wyrównywanie różnic między regionami III”

Rok	Przedmiot dofinansowania	Odbiorca	Kwota dofinansowania
2016	Dofinansowanie do zakupu samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych	DPS Szczytna	72 000,00 zł
	Dobudowa dźwigu osobowego	Centrum Nauki i Wypoczynku „Green Rest” Polanica Zdrój	143 905,60 zł
2017	Dofinansowanie do zakupu pojazdu „BUS” do przewozu osób niepełnosprawnych	SOS-W Długopole Zdrój	70 398,22 zł
2019	Dofinansowanie do zakupu autobusu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych, w tym na wózkach inwalidzkich	Gmina Wiejska Kłodzko	232 056,72 zł
2020	Dofinansowanie do zakupu samochodu przystosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych	Gmina Międzylesie	126 000,00 zł
	Dofinansowanie do zakupu pojazdu „BUS” do przewozu osób niepełnosprawnych.	Gmina Stronie Śląskie	90 000,00 zł
	Dofinansowanie do zakupu schodołaza gąsienicowego	Gmina Miejska Kłodzko	10 835,00 zł

Pozyskane w latach 2016-2020 środki z PFRON w łącznej wysokości **745 195,54 zł** przyczyniły się do likwidacji barier architektonicznych i transportowych w w/w jednostkach pomocy społecznej i oświaty.

Realizacja w/w zadań w latach 2021 – 2025 będzie nadal kontynuowana w ramach uruchomionego funkcjonującego „Programu Wyrównywania Różnic Między Regionami III”.

3.4. Ograniczanie zjawiska bezrobocia poprzez odpowiednią politykę rynku pracy

Poniższe tabele przedstawiają dane dotyczące stanu bezrobocia w powiecie kłodzkim. Dla celów porównawczych wykazane statystyki dotyczą roku: 2016, 2017, 2018 oraz 2019.

- **Stopa bezrobocia rejestrowanego.**

Tabela nr 17

Stopa bezrobocia rejestrowanego 2016 r.(%)

Wyszczególnienie	miesiące roku											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Polska	10,3	10,3	10	9,5	9,1	8,8	8,6	8,5	8,3	8,2	8,2	8,2
województwo dolnośląskie	9,0	9,1	8,9	8,5	8,2	7,8	7,6	7,5	7,3	7,2	7,2	7,2
powiat kłodzki	20,4	20,6	20,3	19,3	18,8	18	17,5	17,1	16,8	16,7	16,0	16,0

Tabela nr 18

Stopa bezrobocia rejestrowanego 2017 r.(%)

Wyszczególnienie	miesiące roku											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Polska	8,5	8,4	8,0	7,6	7,3	7	7,0	7	6,8	6,6	6,5	6,6
województwo dolnośląskie	7,5	7,4	7,1	6,5	6,5	6,3	6,2	6,2	6,1	5,8	5,6	5,7
powiat kłodzki	16,3	15,9	15,6	14,7	14,0	13,4	13,4	13,2	13,3	12,6	12,0	12,5

Tabela nr 19

Stopa bezrobocia rejestrowanego 2018 r.(%)

Wyszczególnienie	miesiące roku											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Polska	6,8	6,8	6,6	6,3	6,1	5,8	5,8	5,8	5,7	5,7	5,7	5,8
województwo dolnośląskie	5,9	5,9	5,8	5,6	5,4	5,2	5,1	5,1	5,1	5,0	5,1	5,2
powiat kłodzki	12,7	12,6	12,3	12,0	11,6	11,2	11,2	11,1	11,0	11,1	11,3	11,8

Tabela nr 20

Stopa bezrobocia rejestrowanego 2019r.(%)

Wyszczególnienie	miesiące roku											
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Polska	5,5	5,5	5,4	5,8	6,0	6,1	6,1	6,1	5,2	5,1	5,0	5,1
województwo dolnośląskie	4,9	4,9	4,8	5,1	5,5	5,6	5,7	5,7	4,7	4,6	4,5	4,5
powiat kłodzki	11,5	11,4	11,3	12	12,7	12,9	12,7	12,7	10,6	10,8	10,6	10,8

Tabele pokazują zmieniającą się stopę bezrobocia na trzech obszarach badawczych, w latach: 2016, 2017, 2018 i 2019. We wskazanych okresach wskaźnik spadał wyraźnie w miesiącach maj - grudzień. Jest to stała tendencja na rynku pracy, związana z pracami sezonowymi rozpoczynającymi się na wiosnę każdego roku. Zwiększona podaż prac sezonowych wiąże się z usługami wakacyjnymi oraz pracami polowymi w rolnictwie i ogrodnictwie. Wpływ na to mają również formy aktywizacji prowadzone przez urzędy pracy, bowiem jest to wzmożony okres w zakresie wsparcia bezrobotnych przy otwieraniu własnej działalności.

Aktualny stan ilościowy osób bezrobotnych z rozbiem na poszczególne jednostki samorządu terytorialnego przedstawia poniższa tabela. Na koniec sierpnia 2020 r. liczba zarejestrowanych bezrobotnych w powiecie kłodzkim wynosiła 6279 osób i w porównaniu do stanu z końca lipca br. spadła o 28 osób. Względem analogicznego miesiąca roku poprzedniego 2019 liczba zarejestrowanych bezrobotnych wynosiła 5244 osób i była niższa o 1035 osoby.

Tabela nr 21

Liczba bezrobotnych w gminach powiatu kłodzkiego. Porównanie stanu: 31.VII.2020 r. – 31.VIII.2020 r.

Lp.	Powiat/miasto/ gmina	Zarejestrowani bezrobotni		Wzrost(+)/ Spadek(-) %
		Lipiec 2020	Sierpień 2020	
1.	Powiat kłodzki	6307	6279	-28
GMINY MIEJSKIE				
2.	Duszniki-Zdrój	128	125	-3
3.	Kłodzko	910	932	22
4.	Kudowa-Zdrój	325	328	3
5.	Nowa Ruda	855	846	-9
6.	Polanica-Zdrój	189	199	10
GMINY MIEJSKO- WIEJSKIE				
7.	Bystrzyca Kłodzka	865	858	-7
8.	Kłodzko	695	675	-20
9.	Lądek-Zdrój	341	341	0
10.	Lewin Kłodzki	82	80	-2
11.	Międzylesie	355	347	-8

12.	Nowa Ruda	535	532	-3
13.	Radków	344	352	8
14.	Stronie Śląskie	359	346	-13
15.	Szczytna	342	318	-6

W sierpniu 2020 r. w 9 gminach powiatu kłodzkiego odnotowano spadek liczby bezrobotnych, natomiast w 4 gminach dalszy wzrost. Największy wzrost dotyczy gminy miejskiej Kłodzko.

W dotychczasowej praktyce działalności urzędu szczególną uwagę poświęcano aktywizacji tzw. grup defaworyzowanych, czyli tych, które wymienione są w art. 49 Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy jako osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Są to przede wszystkim osoby długotrwale bezrobotne, osoby młode do 30 roku życia, osoby niepełnosprawne, osoby po 50 roku życia, jak również osoby samotnie wychowujące dzieci do 6 roku życia bądź dzieci niepełnosprawne.

Liczbę osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy obrazuje poniższa tabela.

Tabela nr 22

Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy (wybrane kategorie).

Wyszczególnienie	Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni	Bez kwalifikacji zawodowych	Bez doświadczenia zawodowego	Niepełnosprawni
Na koniec grudnia 2016 r.	834	2578	4560	2927	1168	458
Na koniec grudnia 2017 r.	619	1937	3369	2182	896	390
Na koniec grudnia 2018 r.	609	1735	2924	2121	864	360
Na koniec grudnia 2019 r.	558	1534	2661	1995	762	375

Z przedstawionych powyżej danych liczbowych wynika jednoznacznie, że spośród ogółu bezrobotnych najliczniejszą grupę stanowią osoby długotrwale bezrobotne, osoby powyżej 50 roku życia oraz osoby bez wykształcenia średniego i bez doświadczenia zawodowego. Ponadto istotnymi ze względów społecznych grupami, które należy bezwzględnie objąć dostępnymi formami wsparcia i aktywizacji zawodowej są osoby niepełnosprawne oraz osoby młode do 30 roku życia.

Te grupy społeczne urząd pracy musi objąć w pierwszej kolejności przewidzianymi ustawowo usługami i instrumentami rynku pracy z zachowaniem wybiórczości tych działań z uwagi na specyfikę

tych grup. Dla grupy osób młodych najlepsze efekty zatrudnieniowe dają staże czy dotacje na działalność gospodarczą. Do osób długotrwale bezrobotnych kierować należy ofertę robót publicznych, prac społecznie użytecznych i prac interwencyjnych. Dla osób bez kwalifikacji zawodowych adresowane powinny być w pierwszej kolejności szkolenia i kursy kwalifikacyjne.

Dla osób długotrwale bezrobotnych, zagrożonych wykluczeniem społecznym podejmowane winny być wspólne działania urzędu pracy i ośrodków pomocy społecznej w ramach realizacji Programu Aktywizacja i Integracja oraz wspólne z samorządami działania na rzecz rozwoju podmiotów ekonomii społecznej na terenie powiatu.

3.5. Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, dotkniętych uzależnieniami i przemocą

Dokonujące się przemiany kulturowe, społeczne i ekonomiczne coraz częściej powodują dysfunkcjonalność rodziny, narażonej na efekty dokonujących się zmian. Dlatego koniecznym staje się podejmowanie działań wspierających i osłaniających rodziny przed zjawiskami powodującymi zaburzenia jej prawidłowego funkcjonowania, tak aby pojawiające się kryzysy były możliwe do pokonania.

Jednym z zasadniczych problemów społecznych mających wpływ nie tylko na rodzinę, ale na funkcjonowanie całego społeczeństwa są uzależnienia i przemoc.

Przemoc w rodzinie można rozpatrywać z perspektywy indywidualnej, systemowej lub społecznej. Perspektywa indywidualna to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy (ofiary) lub przez pryzmat sprawcy. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Perspektywa społeczna zaś, to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy, prospołeczność obywateli, czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać. Przemoc jest zjawiskiem występującym powszechnie w naszym społeczeństwie i dotyczy rodzin o różnym statusie społecznym. Bez wątplenia należy ją zaklasyfikować do kategorii zachowań negatywnych i szkodliwych społecznie. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała od zawsze, do niedawna mówiono o niej niewiele. Bardzo ważnym miejscem, do którego winniśmy odnosić działania wspierające jest rodzina, która jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka: kształtuje osobowość, system wartości, światopogląd, styl i sposób życia. Jeżeli rodzina nie jest w stanie wypełniać podstawowych funkcji, łamane są zasady, wartości i wzorce, a postępowanie poszczególnych jej członków staje się coraz bardziej destrukcyjne, niezgodne z normami moralnymi, społecznymi i prawnymi. Przemocy domowej bardzo długo nie postrzegano jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny, które może prowadzić do tragicznych skutków, w skrajnych przypadkach nawet do poważnych okaleczeń czy zabójstw. Rodzina traktowana była jako środowisko tak naturalne, iż nawet zachodzące w niej patologie przyjmowane były jako oczywiste relacje zachodzące pomiędzy ludźmi. Ujawniano jedynie wyjątkowo okrutne i budzące sprzeciw społeczny pojedyncze zdarzenia z historii rodzin, w których doszło do tragedii zapominając, że dla wielu ludzi dom rodzinny jest miejscem zagrożenia, poniżenia, terroru, lęku, rozpacz. Przemoc doznawana

w rodzinie rodzi konsekwencje głębokie i szkodliwe, ujawniające się w postaci zaburzeń emocjonalnych w bliższej lub dalszej perspektywie czasowej. Jednym z podstawowych działań powiatu kłodzkiego wspierającym rodziny jest realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar, w którym zawarte są zadania realizowane przez różne podmioty funkcjonujące w obszarze przeciwdziałania przemocy. Jednym z takich zadań jest także prowadzenie od kilku lat Powiatowego Programu Korekcyjno - Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc w Rodzinie.

Problem uzależnień, jako negatywnego zjawiska kulturowego, także znajduje się w obszarze oddziaływań wspierających prowadzonych przez samorząd powiatowy.

Obecnie problemem tym zajmuje się przede wszystkim Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kłodzku, usytuowany w strukturach Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie. Pomoc OIK jest skierowana głównie do mieszkańców powiatu kłodzkiego, klienci przyjmowani są bez skierowań i bezpłatnie.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Kłodzku (OIK) udziela pomocy w zakresie wsparcia psychologicznego, pedagogicznego i terapeutycznego:

- po urazowym doświadczeniu np. osobom doświadczającym przemocy, w tym domowej i seksualnej, ofiarom przestępstw, osobom po próbie samobójczej itp.;
- osobom doświadczającym kryzysu psychologicznego w sytuacji utraty bliskiej osoby, uzależnień chemicznych i behawioralnych, także choroby itp.;
- wzmacnia psychicznie osoby w obliczu kryzysu osobistego i rodzinnego;
- prowadzi działania mające na celu powrót do równowagi psychicznej po przebyciu kryzysu;
- współpracuje z innymi placówkami okołopomocowymi i osobami zajmującymi się pomocą psychologiczną i socjalną.

Przyjęte formy działań dotyczące rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, dotkniętych uzależnieniami oraz przemocą obejmują:

- psychologiczną interwencję kryzysową (zespół działań mających na celu powrót do równowagi psychicznej jaką miała dana osoba przed powstaniem kryzysu);
- prowadzenie poradnictwa (psychologicznego, socjalnego, prawnego w podstawowym zakresie);
- psychoterapię krótkoterminową, głównie wobec osób, u których jest możliwość rozwinięcia bądź rozwinął się zespół stresu pourazowego (PTSD);
- prowadzenie interwencji kryzysowej wobec osób, które używają substancje psychoaktywne;
- prowadzenie krótkoterminowej terapii motywującej do podjęcia leczenia w zakresie używania szkodliwego, nadużywania i uzależnienia od substancji psychoaktywnych oraz w zakresie uzależnień behawioralnych;
- współpracę z instytucjami i placówkami tworzącymi sieć pomocy dla osób będących w sytuacjach kryzysowych, doznających przemocy, używających substancje, uzależnionych behawioralnie.

Inne formy oddziaływań:

- propagowanie wiedzy o przemoc, szkodach z używania substancji oraz umiejętności radzenia sobie z kryzysami (wywiady w lokalnej telewizji, artykuły prasowe, informacje zawierane na stronie internetowej OIK i portalach społecznościowych, np. facebook);
- stworzenie i kolportowanie materiałów dot. przeciwdziałania przemocy.

Tabela nr 23

Liczba przyjęć OIK w Kłodzku w latach 2018 - 2019

Liczba osób korzystających ze wsparcia OIK	2018	2019
łącznie ilość klientów	381	1403
w tym „nowych” klientów	313	459

Tabela nr 24

Liczba interwencji kryzysowych OIK w Kłodzku w latach 2018 - 2019

Przyczyna zgłoszenia	Liczba interwencji	
	2018	2019
Przemoc w rodzinie	126	147
Sytuacje suicydalne	51	49
Żałoba po stracie	23	47
Choroba własna lub członka rodziny	19	46
Kryzys w związku / rozstanie, rozwód/	108	106
Kryzys wychowawczy	102	200
Adolescent(łącznie z opiekunami)	99	200
Zaburzenia psychiczne	30	49
Używanie substancji	79	68
Uzależnienia behawioralne	2	5

Utrata dochodów/ np. pracy/	4	7
Inne: np. traumy w dzieciństwie, podejrzenie molestowania seksualnego, problemy z funkcjonowaniem w życiu codziennym, współuzależnienie, problemy adaptacyjne, trudna sytuacja rodzinna, kryzys utraty dzieci, rozstanie z matką, nękanie, uprowadzenie dziecka, ciąża, bezdomność, autoagresja, traumatyczne przeżycia w pracy, zastraszanie, próba samobójcza członka rodziny, zaniedbania lekarskie, traumy powypadkowe, rozwód rodziców, problemy emocjonalne, depresja poporodowa, upośledzenie, bóle somatyczne itp.	93	40
Kłęska żywiołowa , wypadek , niepełnosprawność	7	24
SUMA:	743	988

Dane statystyczne zawarte w powyższych tabelach za ostatnie lata określają zarówno statystykę przyjęć, jak i przyczyny zgłaszanych i podejmowanych interwencji kryzysowych mających w niektórych obszarach tendencje rosnące, a w innych utrzymujące się na porównywalnym poziomie. Działania wspierające oferują również Poradnie Terapii Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia w: Kłodzku, Nowej Rudzie i Dusznikach-Zdroju oraz Poradnie Zdrowia Psychicznego w: Kłodzku, Nowej Rudzie, Kudowie-Zdroju, Stroniu Śląskim.

Biorąc pod uwagę powyższe dane, koniecznym staje się podejmowanie działań prewencyjnych, jak również rozszerzanie oferty pomocowej wspierania i rozwijania działań na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, dotkniętych uzależnieniami oraz przemocą dla mieszkańców powiatu kłodzkiego.

3.6. Udoskonalenie funkcjonowania instytucji pomocy społecznej powiatu oraz propagowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego

Spółeczeństwo obywatelskie to termin, który charakteryzuje się wielością znaczeń. Rozumiane jest między innymi jako przestrzeń rozciągająca się między rodziną, państwem i rynkiem, w której działają oddolne organizacje społeczne. W tej przestrzeni obywatele prowadzą wolną debatę, która prowadzi do wypracowania rozwiązań społecznych, które można następnie traktować jako dobro wspólne. Należy zaznaczyć, że termin „społeczeństwo obywatelskie” w ujęciu praktycznym bywa sprowadzane do tak zwanego trzeciego sektora, wyodrębnionego w efekcie podziału na prywatne i publiczne podmioty działania oraz na prywatne i publiczne cele działalności. Sektor pierwszy to rynek, gdzie podmioty i cele są prywatne. Sektor drugi to administracja państwowa, gdzie podmioty i cele są publiczne. Natomiast sektor trzeci, gdzie podmioty są prywatne, a cele publiczne – to właśnie społeczeństwo obywatelskie.

Organizacje społeczeństwa obywatelskiego są uznawane za najlepsze podłoże rozwoju współczesnej demokracji. Stanowią one nie tylko wzmocnienie i urzeczywistnienie prawa obywateli do uczestnictwa w życiu publicznym, ale również umożliwiają właściwe wypełnianie ról społecznych oraz samorealizację we wszystkich sferach życia.

Państwo konstytucyjne i praworządne powinno dopełniać społeczeństwo obywatelskie poprzez gwarantowanie mu podstawowych praw: prawa własności, wolności i równości wobec prawa.

Realizację założeń i idei „społeczeństwa obywatelskiego” w powiecie kłodzkim gwarantuje dokument pn. Program współpracy Powiatu Kłodzkiego z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego uchwalany corocznie przez radę powiatu. Celem Programu jest dążenie do poprawy jakości życia oraz pełniejszego zaspokajania potrzeb społecznych mieszkańców powiatu poprzez stwarzanie im możliwości i warunków do aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym. Program określa również cele szczegółowe, których realizacja ma urzeczywistniać aktywny udział obywateli w życiu publicznym oraz umożliwić im wywieranie realnego wpływu na sytuację społeczną w powiecie. Do celów tych należą: promowanie społeczeństwa obywatelskiego poprzez wspieranie aktywności mieszkańców powiatu, integracja podmiotów prowadzących działalność obejmującą swym zakresem sferę zadań publicznych, otwarcie na innowacyjność oraz konkurencyjność poprzez umożliwienie organizacjom pozarządowym realizację zadań publicznych, zapewnienie efektywnego wykonywania zadań publicznych poprzez włączanie do ich realizacji organizacji pozarządowych, tworzenie warunków do wzmocnienia istniejących organizacji pozarządowych, powstawania nowych organizacji i inicjatyw obywatelskich, promocja i popularyzacja powiatu i regionu.

Przedmiotem współpracy Powiatu Kłodzkiego z organizacjami pozarządowymi jest wykonywanie zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie należących do zadań powiatu. Współpraca ta odbywa się w określonych obszarach, do których zaliczyć można, m. in. zadania z zakresu działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, zadania z zakresu pieczy zastępczej czy też zadania z zakresu pomocy społecznej.

Do organizacji prowadzących działalność pożytku publicznego współpracujących z Powiatem Kłodzkim należą, m. in.:

1) w obszarze wspierania osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie im dostępu do rehabilitacji społecznej, sportu, turystyki i rekreacji:

- Kłodzkie Stowarzyszenie „Amazonki”;
- Dolnośląski Klub Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki Osób Niewidomych i Słabowidzących „SUDETY” w Kłodzku;
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Polanicy Zdroju;
- Łądecka Fundacja Reintegracji i Aktywizacji Społecznej Osób Niepełnosprawnych;
- Ochotnicza Straż Pożarna w Dzikowcu;
- Powiatowe Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Kłodzku;
- Stowarzyszenie „AMAZONKI KINESIO” w Nowej Rudzie;

- Sudecki Sejmik Osób Niepełnosprawnych w Kłodzku;
- Dusznickie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych;
- Stowarzyszenie „PROMYK” w Kłodzku;
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Kłodzku.

2) w obszarze pieczy zastępczej:

- Zgromadzenie Sióstr Służebniczek N.M.P., któremu powierzono prowadzenie na terenie powiatu kłodzkiego placówek opiekuńczo-wychowawczych typu socjalizacyjnego;

3) w obszarze pomocy społecznej:

- Sudecki Sejmik Osób Niepełnosprawnych z siedzibą w Kłodzku przy ul. Wolności, któremu zostało powierzono do realizacji zadanie pn. „Prowadzenie Powiatowego Środowiskowego Domu Samopomocy”;
- Zgromadzenie Sióstr Św. Teresy od Dzieciątka Jezus w Ścinawce Dolnej 21B, któremu powierzono do realizacji zadanie pn. „Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – dla chłopców”;
- Prowincja Polska Zgromadzenia Sióstr Pielęgniarek Trzeciego Zakonu Regularnego Św. Franciszka w Ludwikowicach Kłodzkich przy ul. Wiejskiej 9, której powierzono do realizacji zadanie pn. „Prowadzenie Domu Pomocy Społecznej dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie – koedukacyjny”.

Istotnym elementem zapewniającym realizację idei społeczeństwa obywatelskiego jest instytucja wolontariatu jako świadoma, dobrowolna działalność podejmowana na rzecz innych, wykraczająca poza więzi rodzinno – przyjacielsko – koleżeńskie. Zgodnie z definicją zawartą w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – wolontariusz to osoba fizyczna, która ochotniczo i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na zasadach określonych w ustawie (art. 2. pkt 3). W powiecie kłodzkim podejmowane są liczne inicjatywy w ramach wolontariatu, w które aktywnie angażuje się głównie młodzież szkolna.

Na podstawie informacji przekazywanych w ciągu ostatnich lat przez szkoły i placówki, dla których Powiat Kłodzki jest organem prowadzącym można wnioskować, że w ostatnich latach systematycznie rośnie zaangażowanie uczniów w pracę społeczną w organizacjach obywatelskich. Najprężniej rozwija się wolontariat w szkołach ponadpodstawowych gdzie działają zrzeszenia i kluby wolontariackie - tj. w Noworudzkiej Szkole Technicznej, Zespole Szkół Technicznych w Kłodzku, Liceum Ogólnokształcącym w Nowej Rudzie, I Liceum Ogólnokształcącym w Kłodzku czy Zespole Szkół Ponadpodstawowych w Bystrzycy Kłodzkiej.

Wśród najczęstszych rodzajów aktywności podejmowanych przez uczniów szkół w powiecie kłodzkim wyróżnić można:

- 1) pomoc dzieciom, w ramach której młodzież organizuje zabawy rekreacyjne, sportowe; pomaga przy organizacji uroczystości, np.:
  - *pomoc dzieciom z Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Kłodzku w odrabianiu lekcji-akcja: "Starszy Brat, starsza siostra", współpraca ze świetlicą "Promyczek" w Polanicy, podczas której wolontariusze podejmują się animacji oraz udzielają dzieciom korepetycji;*
  - *udział w lokalnych akcjach charytatywnych na rzecz chorych dzieci np. akcja: „Pomoc dla Julki”;*
  - *uczestnictwo w I Biegu Charytatywnym dla Ondraszka i Marcela;*
  - *charytatywny turniej piłkarski dla służb mundurowych w celu ratowania chorego ucznia;*
  - *przygotowywanie paczek świątecznych dla małych pacjentów w szpitalach;*
- 2) zajęcia profilaktyczne z ochrony zdrowia i profilaktyki antyalkoholowej oraz profilaktyki antynikotynowej), np:
  - *akcja informacyjna w ramach rejestracji dawców szpiku z ramienia fundacji DKMS;*
- 3) pomoc osobom niepełnosprawnym i chorym – pomoc w organizacji pikników rodzinnych dla młodzieży niepełnosprawnej, organizacja i prowadzenie gier i zabaw na różnego rodzaju imprezach i festynach dla dzieci (głównie niepełnosprawnych), np.:
  - *Spartakiada Osób Niepełnosprawnych w Nowej Rudzie;*
  - *odwiedziny seniorów w domu opieki „Spokojna Jesień w Nowej Rudzie;*
  - *odwiedziny niepełnosprawnych wychowanków w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym w Polanicy Zdroju;*
- 4) udział w zbiórkach żywności, pomoc przy dystrybucji paczek żywnościowych na rzecz dzieci, udział w kwestach, jak np.:
  - *zbiórka darów na rzecz dzieci z Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych w Kłodzku;*
  - *zbiórka pieniędzy w ramach WOŚP;*
  - *udział w akcji „Mogile pradiada ocal od zapomnienia” - uczestnictwo wolontariuszy w obchodach rocznicy odzyskania wolności przez naszą ojczyznę;*
  - *uczestnictwo młodzieży w zbiórkach świątecznych w ramach cyklicznych akcji „Szlachetnej Paczki”;*
  - *„Paczka dla rodaków na kresach”, w ramach której zebrano potrzebne produkty: żywność oraz słodycze dla Polaków.*
- 5) pomoc chorym w szpitalach, np:
  - *odwiedziny wolontariuszy na oddziałach szpitalnych na oddziale paliatywnym w SCM w Polanicy Zdroju oraz oddziale chirurgii plastycznej dzieci;*
- 6) Zadania organizacyjne, np.:
  - *sprzedaż kartek świątecznych oraz cegiełek na rehabilitację dzieci niepełnosprawnych z ośrodka w Nowym Sączu przez uczniów Regionalnej Szkoły Turystycznej.*

Biorąc pod uwagę funkcjonowanie wolontariatu w szkołach powiatu kłodzkiego na przestrzeni ostatnich lat nasuwa się kilka wniosków. Po pierwsze w większości aktywność młodzieży w tym zakresie ma charakter akcyjny - przykładem są świąteczne, charytatywne akcje o charakterze

ogólnopaństwowym. Mimo że są to ogólnokrajowe działania pomocowe, mieszkańcy powiatu mogą się w nie angażować we własnej przestrzeni terytorialnej.

W wielu przypadkach raz podjęta współpraca z organizacjami pozarządowymi jest kontynuowana w latach kolejnych, zważywszy, że młodzież chętniej uczestniczy w społecznych inicjatywach, które są powszechnie znane i przejrzyste w działaniu. Ważną rolę w rozwoju wolontariatu w szkołach odgrywają osoby wyznaczone do roli koordynatorów i ich kompetencje zawodowe. W obrębie szkoły uczniowie zrzeszają się w ramach samorządu uczniowskiego w kluby wolontariackie, opracowują regulaminy działania i aktywizują się pod przewodnictwem wyznaczonego przez dyrekcję opiekuna. Jednym z wyzwań w dziedzinie szkolnego wolontariatu jest jego promocja oraz ukazanie korzyści z niego płynących wśród młodzieży, seniorów i organizatorów wolontariatu, a także stworzenie pola do wymiany doświadczeń w zakresie rozwoju wolontariatu na terenie powiatu kłodzkiego.

3.7. Analiza SWOT

Analiza SWOT to analiza strategiczna pozwalająca na wygenerowanie z otoczenia szans rozwoju, a także zagrożeń hamujących działania na rzecz społeczności lokalnej. Mocne strony mogą oznaczać, iż należy je nadal rozwijać i doskonalić, słabe zaś eliminować, bądź zreorganizować. **Nazwa SWOT oznacza:**

- 1/ *mocne strony (S)* – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- 2/ *słabe strony (W)* – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- 3/ *Szanse (O)* – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- 4/ *zagrożenia (T)* – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wspieranie rodzin i rozwój systemu pieczy zastępczej	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Zatrudnianie przez ośrodki pomocy społecznej wykwalifikowanej kadry specjalistów współpracujących z rodzinami Zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej dla wszystkich wnioskujących rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka Zapewnienie odpowiedniej ilości miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych Osiągnięcie standardów przez placówki opiekuńczo-wychowawcze 	<ul style="list-style-type: none"> Brak zainteresowanych do objęcia stanowiska asystenta rodziny Niewystarczająca ilość kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej w stosunku do rosnących potrzeb Brak wolontariuszy do pomocy dla podmiotów pieczy zastępczej Niewystarczająca ilość organizacji pozarządowych działających w zakresie pomocy dziecku i rodzinie

<ul style="list-style-type: none"> • Działania w zakresie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej • Zapewnienie wielowymiarowego wsparcia dla opiekunów zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dzieci przebywających w pieczy zastępczej • Pozyskiwanie środków finansowych zewnętrznych na rozwój pieczy zastępczej • Podnoszenie kwalifikacji kadry systemu pieczy zastępczej • System promocji rodzicielstwa zastępczego • Wykwalifikowana i doświadczona kadra • Wsparcie organizatora pieczy zastępczej względem wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej w zakresie opracowania indywidualnych programów usamodzielnienia • Zaangażowanie kadry placówek opiekuńczo- wychowawczych w proces usamodzielnienia osób opuszczających instytucjonalną pieczę zastępczą • Sprawny system informowania osób usamodzielnianych o prawach i obowiązkach wynikających z realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia • Wystarczające wsparcie finansowe z budżetu powiatu na pokrycie zadań własnych powiatu w zakresie usamodzielnienia • Udział powiatu w projekcie partnerskim z Gminą Miejską Kłodzko „Wsparcie na starcie! Pomoc rodzinie oraz wsparcie pieczy zastępczej poprzez utworzenie placówki wsparcia dla dzieci i młodzieży w Centrum Aktywności Lokalnej w Kłodzku” 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak placówki opiekuńczo – wychowawczej typu specjalistyczno-terapeutycznego • Brak rodzin zainteresowanych pełnieniem funkcji rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego
--	---

Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Dostęp do funduszy strukturalnych Unii Europejskiej zapewniający możliwość korzystania z Europejskiego Funduszu Społecznego • Zwiększenie liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej poprzez aktywną promocję rodzicielstwa zastępczego • Stałe podnoszenie kompetencji kadr jednostek i organizacji działających na rzecz wsparcia rodzin i systemu pieczy zastępczej • Rozwijanie współpracy pomiędzy jednostkami działającymi na rzecz rodziny i pieczy zastępczej w kwestii wsparcia rodzin zagrożonych umieszczeniem w pieczy zastępczej oraz powrotu dzieci do środowiska naturalnego • Możliwość pobytu osób pełnoletnich w pieczy zastępczej do 25 roku życia w celu pełniejszego przygotowania do usamodzielnienia • Możliwość pozyskania środków finansowych ze źródeł zewnętrznych na wspieranie procesu usamodzielnienia. • Wsparcie finansowe z programu 500+ szansą na lepszy start po opuszczeniu placówek opiekuńczo – wychowawczych • Potencjał lokalowy do utworzenia mieszkania chronionego w nieruchomości będącej w trwałym zarządzie „Wspólnoty Dziecięcej Gromadka” w Nowej Rudzie. • Możliwość współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w zakresie udzielania osobom usamodzielnianym pomocy w podjęciu zatrudnienia 	<ul style="list-style-type: none"> • Występowanie zagrożeń w prawidłowej realizacji funkcji opiekuńczo-wychowawczej przez rodziców • Wzrost liczby dzieci o specjalnych i specjalistycznych potrzebach umieszczanych w pieczy zastępczej • Wypalenie zawodowe osób sprawujących opiekę zastępczą • Występowanie dysfunkcji w rodzinie naturalnej takich jak uzależnienia, bezrobocie, demoralizacja • Niewystarczająca ilość osób wyrażających zgodę (wśród osób dających rękojmię należytego wykonywania zadań) na pełnienie funkcji opiekuna usamodzielnienia • Ograniczenia w prowadzeniu warsztatów oraz doradztwa dla osób usamodzielnianych spowodowane stanem epidemii • Wypłata świadczeń z rządowego programu „500+” może powodować osłabienie motywacji młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo – wychowawcze w dążeniu do podjęcia zatrudnienia, uzyskania niezależności finansowej • Długi okres oczekiwania na przydział lokalu mieszkalnego z zasobów gminnych • Osłabiona motywacja młodzieży do rozwoju osobistego, większe ukierunkowanie wyłącznie na pobieranie świadczeń • Marnotrawienie przez część osób usamodzielnianych świadczeń finansowych przeznaczonych na kontynuowanie nauki, bierne korzystanie

<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost znaczenia organizacji pozarządowych działających w obszarze pieczy zastępczej, na rzecz młodzieży • Stałe podwyższanie profesjonalizmu kadr jednostek i organizacji działających na rzecz osób usamodzielnianych • Możliwość korzystania przez osoby usamodzielniane z porad prawnych w ramach organizowanych na terenie powiatu kłodzkiego punktów nieodpłatnej pomocy prawnej 	<p>z systemu świadczeń z pomocy społecznej</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powrót osób opuszczających pieczę zastępczą do środowiska rodzinnego zagrożonego wykluczeniem społecznym, brak odpowiednich wzorców, wsparcia w rodzinie i ze strony środowiska • Wzrost liczby młodzieży przejawiającej zaburzenia zachowania, demoralizację, o niskich kompetencjach społecznych, mających trudności w samodzielnym funkcjonowaniu w środowisku
Rozwój systemu wspierania osób starszych, długotrwale lub ciężko chorych	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Zaangażowanie pracowników instytucji wykonujących zadania z zakresu polityki społecznej (współpraca między jednostkami), • Rosnąca świadomość społeczna dotycząca zjawiska przemocy, • Profesjonalizm kadry działającej w obszarze pomocy społecznej w zakresie wspierania aktywnych form działania osób niepełnosprawnych, a także wdrażania programów ograniczających skutki niepełnosprawności • Tworzenie na terenie powiatu gminnych zespołów interdyscyplinarnych • Wzrost świadomości społecznej na temat uzależnień (dostęp do internetu) • Podejmowanie działań koordynujących problemy społeczne w powiecie poprzez tworzenie programów nt. przeciwdziałania przemocy 	<ul style="list-style-type: none"> • Starzenie się społeczeństwa, bariery architektoniczne • Niedostateczna baza podmiotów udzielających pomocy ofiarom przemocy • Utrzymująca się liczba uzależnień od narkotyków

<ul style="list-style-type: none"> • Funkcjonowanie powiatowych jednostek pomocy społecznej: PCPR, domy pomocy społecznej, placówek oświatowo-wychowawczych, Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznych, współpraca z Ośrodkami Pomocy Społecznej • Funkcjonowanie na terenie Powiatu Uniwersytetów III-wieku 	
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Rozpowszechnianie wiedzy dot. uzależnień oraz zjawiska przemocy • Sukcesywnie rozwijająca się infrastruktura pomocowa • Rosnąca liczba ogólnopolskich i regionalnych kampanii społecznych propagujących tolerancję, integrację i zatrudnianie osób niepełnosprawnych • Tworzenie nowych rozwiązań prawnych w zakresie przeciwdziałania przemocy • Upowszechnianie procesu „Niebieskie Karty” • Tworzenie nowoczesnych systemów wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie • Podejmowanie działań w zakresie integracji działalności instytucji publicznych w zakresie polityki społecznej • Realizacji programów profilaktyki zdrowotnej • Wzrost świadomości dotyczącej negatywnych skutków uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> • Starzenie się społeczeństwa przy jednoczesnym braku rozwiązań systemowych usług i świadczeń opiekuńczych • Utrwalanie się brak perspektyw dla młodego pokolenia, migracja do dużych miast • Ujemny przyrost naturalny • łatwy dostęp do narkotyków/używek oraz występowanie postaw akceptacji społecznej na ich używanie • Utrzymująca się duża liczba dzieci i młodzieży uzależnionej od alkoholu i nikotyny • Niedostateczna ilość środków finansowych na tworzenie ośrodków wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie • Niedostateczna pomoc materialna i pozamaterialna dla rodzin dotkniętych przemocą • Demonstrowane negatywne postawy wynikające z braku wzorców wychowawczych sprzyjające wzrostowi patologii i przemocy

	<ul style="list-style-type: none"> Ograniczone możliwości pobierania odpłatności od przyszłych pensjonariuszy DPS-ów ze względu na ich niski dochód
Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Funkcjonowanie Warsztatów Terapii Zajęciowej, Środowiskowych Domów Samopomocy oraz Dziennych Domów Pomocy Społecznej i Świetlic Integracyjnych Przejęcie przez organizacje pozarządowe części zadań samorządowych z zakresu pomocy społecznej, pieczy zastępczej oraz wspierania osób niepełnosprawnych 	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki poziom bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do informacji oraz szkolnictwa wyższego Pozyskiwanie środków zewnętrznych na realizację zadań powiatu z zakresu wspierania osób niepełnosprawnych-środki z Unii Europejskiej, środki rządowe i inne Wspieranie i rozwijanie działalności organizacji pozarządowych 	<ul style="list-style-type: none"> Pauperyzacja społeczeństwa; duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej Duża liczba osób niepełnosprawnych oraz brak wystarczających środków z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na zabezpieczenie ich potrzeb Utrudnienia w działaniach wynikające z pandemii koronawirusa, częstych zmian przepisów prawa, ich niejednoznaczność i sprzeczność
Ograniczanie zjawiska bezrobocia poprzez odpowiednią politykę rynku pracy	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> Szeroka oferta edukacyjna Rozwój sektora usług Zwiększenie ilości instrumentów aktywizacji osób bezrobotnych 	<ul style="list-style-type: none"> Rozległość powiatu jako bariera w możliwości zatrudnienia Sezonowość rynku pracy w turystyce Pogłębiające się zjawisko wykluczenia społecznego

<ul style="list-style-type: none"> • Atrakcyjne walory przyrodnicze i historyczne sprzyjające inwestycjom • Wysoko wykwalifikowana kadra pracowników urzędu pracy zajmująca się problematyką rynku pracy • Duża ilość firm branży hotelarskiej, gastronomicznej i sektora usług zdrowotnych • Doświadczenie w zdobywaniu środków finansowych na aktywizację lokalnego rynku pracy • Położenie w strefie przygranicznej dające możliwość korzystania z ofert czeskiego rynku pracy • Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami stwarzanie dogodnych warunków rozwoju firmy • Korzystanie z unijnych dotacji • Pomoc pracodawcom dzięki uruchomieniu tarczy antykryzysowej 	<ul style="list-style-type: none"> • Znaczący udział osób długotrwale bezrobotnych wśród zarejestrowanych w PUP • Brak dogodnego połączenia drogowego z aglomeracją wrocławską i siecią dróg ekspresowych • Trudna sytuacja ze względu na brak połączeń z lokalnymi miejscowościami (likwidacja części połączeń PKS, COVID-19)
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Dostęp do środków Unii Europejskiej wspierających aktywizację osób bezrobotnych • Wzrost liczby miejsc pracy w wyniku powstawania nowych podmiotów gospodarczych • Rozwój branży usług turystycznych i zdrowotnych w powiecie • Promowanie i rozwój podmiotów ekonomii społecznej w powiecie • Wzrost ilości ofert pracy 	<ul style="list-style-type: none"> • Odptyw młodych ludzi do pracy za granicą i dużych aglomeracji miejskich • Wzrastająca niedrożność systemu komunikacyjnego powiatu • Wzrost liczby osób długotrwale bezrobotnych i bez wykształcenia • Brak inwestycji przemysłowych tworzących trwałe miejsca pracy • Szara strefa zatrudnienia • Wzrost konkurencji ze strony pracowników z Ukrainy

Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, dotkniętych uzależnieniami i przemocą	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Rosnąca świadomość społeczna dotycząca form przemocy • Wzrost świadomości społecznej na temat uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> • Niedostateczna baza podmiotów udzielających pomocy ofiarom przemocy • Utrzymująca się liczba uzależnień od narkotyków
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie nowych rozwiązań prawnych w zakresie przeciwdziałania przemocy • Upowszechnianie „Niebieskiej Karty” • Tworzenie nowoczesnych systemów wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie • Wzrost świadomości dotyczącej negatywnych skutków uzależnień 	<ul style="list-style-type: none"> • Rozpowszechnianie narkotyków oraz występowanie postaw akceptacji społecznej na ich używanie • Niedostateczna ilość środków finansowych na tworzenie ośrodków wsparcia dla ofiar i sprawców przemocy w rodzinie • Niedostateczna pomoc materialna i pozamaterialna dla rodzin dotkniętych przemocą • Demonstrowane negatywne postawy wynikające z braku wzorców wychowawczych sprzyjające wzrostowi patologii i przemocy • Utrzymująca się duża liczba dzieci i młodzieży uzależnionej od alkoholu i nikotyny
Udoskonalenie funkcjonowania instytucji pomocy społecznej powiatu oraz propagowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego	
Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> • Zlecanie zadań publicznych do realizacji organizacjom pozarządowym • Rosnąca aktywność istniejących organizacji pozarządowych w realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej • Wykwalifikowana kadra instytucji pomocy społecznej 	<ul style="list-style-type: none"> • Niska aktywność obywatelska • Słabo rozwinięty wolontariat • Ograniczenia kadrowe instytucji pomocy społecznej • Niewystarczające narzędzia i możliwości do motywowania wolontariuszy

<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijający się wolontariat w szkołach, placówkach oświatowych, instytucjach kultury • W większości szkół działają kluby wolontariackie • wysoka aktywność młodzieży szkolnej w działalności wolontariatu • większa dostępność informacji dotyczących ogólnopolskich programów dotyczących inicjatyw społecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • Brak rozeznania potrzeb lokalnej społeczności (brak diagnozy) • Brak promocji wolontariatu • Brak zorganizowanych programów dotyczących wolontariatu • Brak Centrum Wolontariatu • Brak wyszkolonych koordynatorów wolontariatu
Szanse	Zagrożenia
<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby organizacji pozarządowych angażujących się w realizację zadań z zakresu pomocy społecznej • Wykorzystanie potencjału organizacji pozarządowych w realizacji zadań publicznych • Promocja i wsparcie wolontariatu • Wzrost narzędzi (np. powstawanie klubów wolontariackich) do motywowania młodzieży szkolnej w kwestii podejmowania wolontariatu • Utrzymująca się moda na wolontariat • Zwiększenie świadomości młodzieży w kwestii istnienia programów prospołecznych • Nawiązanie współpracy pomiędzy organizacjami a szkołami 	<ul style="list-style-type: none"> • Niewystarczający poziom współpracy z organizacjami pozarządowymi • Niewielkie zaangażowanie w działalność społeczną • Brak aktywności w zakresie tworzenia nowych organizacji pozarządowych • Niewystarczająca ilość liderów • Brak odpowiedniej promocji i zmniejszenie zainteresowania wolontariatem • Brak środków na rozwój działalności wolontariackiej • Brak zaufania obywateli do instytucji pożytku publicznego i ich inicjatyw • Brak systemu motywacyjnego do działalności w ramach wolontariatu

Rozdział IV. Kierunki rozwoju powiatu

4.1. Cele oraz zadania do realizacji

W pracach nad strategią założono, że powinna ona wyznaczyć cele i zadania dla powiatu kłodzkiego w zakresie rozwiązywania problemów społecznych z uwzględnieniem potrzeb mieszkańców. W strategii zakłada się, iż osiągnięcie założonych celów będzie się odbywać przy wykorzystaniu wypracowanego w powiecie systemu pomocy społecznej.

Dla określenia skuteczności realizacji celów i zadań sformułowano wskaźniki monitorujące, które pozwolą na określenie czy wytyczone kierunki i zamierzenia będą miały wpływ na rozwój regionu w aspekcie społecznym. W poniższej tabeli uwzględniono również podmioty odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań, planowany termin realizacji oraz źródło finansowania.

**Cel główny :
Wspieranie rodzin i rozwój pieczy zastępczej**

Cel szczegółowy: Podjęcie działań na rzecz utworzenia zintegrowanego systemu wsparcia dziecka i rodziny w ich naturalnym środowisku

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Pomoc rodzinom w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	Praca socjalna z rodzinami, współpraca asystentów rodziny z rodzinami przeżywającymi trudności, edukacja w zakresie prawidłowego modelu rodziny i ról społecznych, działania profilaktyczne	Wzrost świadomości rodzin, dzieci i młodzieży Ograniczanie umieszczania dzieci w pieczy zastępczej	Ilość zatrudnionych asystentów rodziny, pracowników socjalnych, specjalistów	Gminy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z budżetu powiatu, dotacje celowe, budżet gminy, inne źródła	2021-2025
	Pozyskiwanie i gromadzenie informacji na temat funkcjonowania rodzin biologicznych w zakresie powrotu dziecka do rodziny biologicznej	Powroty dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych	Liczba dzieci, które powróciły z pieczy zastępczej do rodziny biologicznej	Gminy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z budżetu powiatu, dotacje celowe, budżet gminy, inne źródła	2021-2025

Cel szczegółowy: Zapewnienie dzieciom pozbawionym czasowo lub długotrwale opieki rodzicielskiej opieki i wychowania w pieczy zastępczej

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Rzeczpospolite Rozpowszechnianie informacji na temat rodzicielstwa zastępczego w lokalnym środowisku, prowadzenie działań promocyjnych	Organizacja i przeprowadzenie kampanii promującej rodzicielstwo zastępcze na stronie Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku, w lokalnej prasie i telewizji oraz w mediach społecznościowych; rozpowszechnianie materiałów (ulotek i plakatów) w miejscach ogólnie dostępnych	Pozyskanie kandydatów na rodziny zastępcze oraz prowadzących rodzinne domy dziecka	Liczba wydanych materiałów promocyjnych, artykułów na stronach internetowych, zorganizowanych kampanii na rzecz rodzicielstwa zastępczego	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z budżetu powiatu, inne źródła	2021-2025
Wspomaganie osób w działaniach na rzecz tworzenia rodzinnej pieczy zastępczej, w tym kwalifikacja osób kandydujących do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka	Prowadzenie naboru, kwalifikowanie i opiniowanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka; organizacja szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej	Wzrost liczby kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka	Liczba przeszkolonych kandydatów na rodziny zastępcze lub prowadzących rodzinne domy dziecka Liczba wydanych zaświadczeń kwalifikacyjnych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z budżetu powiatu, inne źródła	2021-2025

Zapewnienie dziecku pieczy zastępczej, rodzinnej lub instytucjonalnej	Wspieranie działań na rzecz powstawania form pieczy zastępczej	Powstawanie nowych rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka oraz wspieranie placówek opiekuńczo-wychowawczych	Ilości dzieci zabezpieczonych w pieczy zastępczej (obliczona w procentach)	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z budżetu powiatu, inne źródła	2021-2025
---	--	---	---	-----------------------------------	--	-----------

Cel szczegółowy: Utrzymanie na dobrym poziomie funkcjonowania istniejącej infrastruktury pieczy zastępczej w powiecie kłodzkim

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Objęcie kompleksowym, specjalistycznym wsparciem rodzinne formy pieczy zastępczej	Tworzenie struktur wspierających rodziny zastępcze (zatrudnienie koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej)	Zatrudnienie koordynatorów dla wnioskujących rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	Liczba zatrudnionych koordynatorów oraz liczba rodzin objęta wsparciem	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z budżetu powiatu, inne źródła	2021-2025
	Umożliwienie dostępu rodzinom zastępczym do poradnictwa specjalistycznego tj.: psychologicznego, pedagogicznego, prawnego	Wzmacnianie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka	Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z budżetu powiatu, inne źródła	2021-2025

Utrzymanie poziomu usług w zakresie instytucjonalnej pieczy zastępczej	Tworzenie optymalnych warunków wychowawczo - opiekuńczych dla dzieci i młodzieży przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	Harmonijny rozwój dzieci i młodzieży przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	Liczba dzieci przebywających w placówkach	Placówki opiekuńczo-wychowawcze	Środki z budżetu powiatu, inne źródła	2021-2025
--	---	---	---	---------------------------------	---------------------------------------	-----------

Cel główny :

Zapewnienie osobom opuszczającym pieczę zastępczą oraz placówki, o których mowa w art. 88 ustawy o pomocy społecznej wielowymiarowego wsparcia procesu usamodzielnienia

Cel szczegółowy :Zwiększenie kompetencji społecznych osób usamodzielnianych

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Objęcie wychowanków pieczy zastępczej oraz placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej indywidualnym programem usamodzielnienia	Opracowanie wspólnie z wychowankiem oraz opiekunem usamodzielnienia indywidualnego programu usamodzielnienia, zatwierdzenie IPU przez dyrektora PCPR	Objęcie co najmniej na miesiąc przed ukończeniem pełnoletniości 100% wychowanków pieczy zastępczej oraz placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej indywidualnym programem usamodzielnienia	Ilość wychowanków pieczy zastępczej i placówek, o których mowa w art. 88 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej objętych w danym roku kalendarzowym indywidualnym programem usamodzielnienia	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Placówki instytucjonalnej pieczy zastępczej	Środki z budżetu powiatu	2021-2025

<p>Udzielenie osobom usamodzielnianym pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych</p>	<p>Praca socjalna, poparcie u burmistrza lub wójta wniosku osoby usamodzielnianej o przydział lokalu mieszkalnego z zasobów miasta lub gminy lub przyznanie pobytu w mieszkaniu chronionym</p>	<p>Objęcie pomocą 100% osób które ubiegają się o udzielenie pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych</p> <p>Uzyskanie przez w/w osoby lokalu mieszkalnego lub miejsca w mieszkaniu chronionym</p>	<p>Ilość osób usamodzielnianych, którym w danym roku kalendarzowym udzielono pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych lub przyznano pobyt w mieszkaniu chronionym</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>	<p>Środki z budżetu powiatu</p>	<p>2021-2025</p>
<p>Udzielenie osobom usamodzielnianym pomocy w uzyskaniu zatrudnienia</p>	<p>Praca socjalna, podjęcie czynności mających na celu udzielenie osobie usamodzielnianej pomocy w uzyskaniu zatrudnienia, w tym kontakt z Powiatowym Urzędem Pracy w celu uzgodnienia możliwych form pomocy osobie usamodzielnianej</p>	<p>Objęcie pomocą 100% osób, które ubiegają się o udzielenie pomocy w uzyskaniu zatrudnienia</p> <p>Uzyskanie przez w/w osoby zatrudnienia</p>	<p>Ilość osób usamodzielnianych, którym w danym roku kalendarzowym udzielono pomocy w uzyskaniu zatrudnienia</p>	<p>Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>	<p>Środki z budżetu powiatu</p>	<p>2021-2025</p>

Cel szczegółowy: Objęcie osób usamodzielnianych wsparciem finansowym oraz rzeczowym

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Przyznawanie pomocy na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie i na zagospodarowanie	1. Wydanie decyzji o przyznaniu pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie 2. Zapewnienie środków finansowych na wypłatę świadczeń dla osób usamodzielnianych	Przyznanie pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie 100% osób usamodzielnianych, które złożyły wniosek o przyznanie świadczenia i ponadto spełniły warunki do przyznania świadczenia	Ilość osób usamodzielnianych, które złożyły wniosek o przyznanie świadczenia i ponadto spełniły warunki do przyznania świadczenia, którym w danym roku kalendarzowym przyznano decyzją pomoc na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z budżetu powiatu	2021-2025

Cel główny:

Rozwój systemu wspierania osób starszych, przewlekle lub ciężko chorych

Cel szczegółowy: Rozwój systemu wspierania osób starszych i przewlekle chorych

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Monitorowanie dostępności osób starszych do opieki zdrowotnej	Aktualizowanie e-biuletynu „Gdzie się leczyć w powiecie kłodzkim”	Utrzymanie dostępności do opieki medycznej	Liczba podmiotów realizujących świadczenia w zakresie opieki długoterminowej (w tym opieki w domu chorego)	Wydział Zarządzania Kryzysowego, Bezpieczeństwa i Polityki Zdrowotnej	Środki z budżetu powiatu	2021-2025

	Aktualizowanie „E-informatora dla seniorów”	Poszerzanie wiedzy seniorów na temat form opieki i wsparcia dostępnych w powiecie	Aktualizacja informatora na stronie www.powiat.klodzko.pl dwa razy w roku	Wydział Zarządzania Kryzysowego, Bezpieczeństwa i Polityki Zdrowotnej	Środki z budżetu powiatu	2021-2025
Tworzenie warunków sprzyjających korzystnej wymianie międzypokoleniowej	Integracja środowiska seniorów poprzez organizację imprez kulturalnych, przedsięwzięć turystyczno-rekreacyjnych i udział w wydarzeniach sportowych	Aktywność seniorów w społeczności lokalnej	Liczba zorganizowanych imprez	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Oświaty, gminy z terenu powiatu kłodzkiego	Środki z budżetu powiatu, środki własne realizatorów	2021-2025
Wspieranie rozwoju i organizacji usług opiekuńczych dla osób starszych i przewlekle chorych przez podmioty lecznicze, domy opieki i domy pomocy społecznej	Podejmowanie inicjatyw wspierających	Zapewnianie dostępu do usług opiekuńczych	Liczba miejsc w ZOL Liczba miejsc w domach opieki Liczba miejsc w DPS	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Zarządzania Kryzysowego, Bezpieczeństwa i Polityki Zdrowotnej, organizacje pozarządowe	Środki z budżetu powiatu, środki pozabudżetowe	2021-2025
	Podnoszenie kwalifikacji kadry	Poprawa jakości opieki i usług opiekuńczych	Liczba osób objętych podnoszeniem kwalifikacji	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z budżetu powiatu, środki pozabudżetowe	2021-2025

	Integracja DPS ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi	Poprawa jakości opieki	Liczba inicjatyw integracyjnych	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, organizacje pozarządowe	Środki własne realizatorów	2021-2025
Aktywizacja seniorów powiatu kłodzkiego aktywizujące	Wspieranie rozwoju i działalności uniwersytetów trzeciego wieku i klubów seniora	Wzrost aktywności seniorów w zakresie działalności UTW i klubów seniora	Liczba inicjatyw – przynajmniej 1	Wydział Zarządzania Kryzysowego, Bezpieczeństwa i Polityki Zdrowotnej, gminy z terenu powiatu kłodzkiego	Środki z budżetu powiatu, środki realizatorów	2021-2025
	Włączanie osób starszych do aktywnego życia społecznego	Wzrost aktywności osób starszych	Liczba zorganizowanych inicjatyw wspólnie z seniorami	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Zarządzania Kryzysowego, Bezpieczeństwa i Polityki Zdrowotnej, gminy z terenu powiatu kłodzkiego	Środki z budżetu powiatu, środki realizatorów	2021-2025

Cel szczegółowy: Zapewnienie wsparcia osobom wymagającym całodobowej opieki przez DPS

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Wspieranie rozwoju różnorodnych form aktywizacji w DPS	Rozszerzenie oferty terapii zajęciowej poprzez podnoszenie kwalifikacji kadry	Poprawa jakości usług oraz opieki	Liczba osób korzystających	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z budżetu powiatu, środki własne DPS	2021-2025
Zbudowanie sieci partnerstw z organizacjami pozarządowymi	Współpraca organizacji pozarządowych z DPS-ami, tworzenie partnerstw m.in. realizującymi wspólne projekty.	Wzrost aktywności pensjonariuszy	Liczba zorganizowanych inicjatyw wspólnie z organizacjami pozarządowymi	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Domy Pomocy Społecznej, organizacje pozarządowe	Środki z budżetu powiatu, środki własne organizacji pozarządowych, część udziału bezkosztowa	2021-2025

Cel szczegółowy: Osiągnięcie wysokiego standardu usług w DPS

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Zapewnienie standardów usług w DPS	Modernizacje infrastruktury, remonty	Poprawa warunków	Wysokość środków wydatkowanych na remonty i inwestycje w domach pomocy społecznej prowadzonych przez powiat kłodzki	Domy Pomocy Społecznej	Dolnośląski Urząd Wojewódzki, środki z budżetu powiatu, środki własne Domów Pomocy Społecznej	2021-2025

Cel główny:						
Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych w życiu społecznym						
Cel szczegółowy: Pomoc osobom niepełnosprawnym w poprawie jakości życia						
Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Zwiększenie uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym, kulturalnym i sportowym	Dofinansowania ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, budżetu Powiatu Kłodzkiego i innych	Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym	1. Liczba osób niepełnosprawnych korzystających z dofinansowania ze środków PFRON 2. Ilość osób niepełnosprawnych uczestniczących w imprezach o charakterze integracyjnym	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, stowarzyszenia z terenu powiatu kłodzkiego działające na rzecz osób niepełnosprawnych gminy z terenu powiatu kłodzkiego	PFRON, środki z budżetu powiatu, Urząd Marszałkowski, Dolnośląski Urząd Wojewódzki, środki realizatorów	2021-2025
Cel główny:						
Promocja zatrudnienia i aktywizacja lokalnego rynku pracy						
Cel szczegółowy: Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych						
Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Zwiększenie aktywności osób bezrobotnych	Organizacja staży, prac interwencyjnych, robót publicznych, udzielanie dotacji na działalność gospodarczą	Zmniejszenie liczby bezrobotnych	Stopa bezrobocia w powiecie	Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku	Fundusz Pracy, środki UE	2021-2025

Opracowanie i wdrażanie programów wsparcia w zakresie wyrównywania szans na rynku pracy	Udział w Programie Aktywizacji i Integracji	Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych zagrożonych wykluczeniem społecznym	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku, Ośrodki Pomocy Społecznej powiatu kłodzkiego, organizacje pozarządowe	Fundusz Pracy, budżety Ośrodków Pomocy Społecznej	2021-2025
Cel szczegółowy: Rozwój potencjału zawodowego bezrobotnych						
Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Wzrost kwalifikacji zawodowych bezrobotnych	Planowanie i organizacja szkoleń zawodowych osób bezrobotnych	Zwiększenie kwalifikacji osób bezrobotnych	Wskaźnik efektywności szkoleń zawodowych	Powiatowy Urząd Pracy w Kłodzku, organizacje pozarządowe	Fundusz Pracy, środki UE	2021-2025
Cel szczegółowy: Zwiększenie kwalifikacji i uprawnień zawodowych pracowników i pracodawców						
Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Wspieranie rozwoju potencjału zawodowego pracowników i pracodawców w ramach Krajowego Funduszu Szkoleniowego	Organizacja szkoleń i kursów	Wzrost ilości zatrudnionych z kwalifikacjami i uprawnieniami	Ilość osób uzyskujących kwalifikacje i uprawnienia	Powiatowy Urząd Pracy, pracodawcy z powiatu kłodzkiego	Krajowy Fundusz Szkoleniowy	2021-2025

Nawiązanie współpracy pomiędzy szkołami i pracodawcami w celu kształcenia adekwatnego do potrzeb powiatowego rynku pracy	Odbudowa prestiżu szkolnictwa zawodowego poprzez rozwijanie bazy szkoleniowej w szkołach i placówkach oświatowych, modernizacja pracowni ćwiczeń	Wzrost ilości zatrudnionych z kwalifikacjami i uprawnieniami uczniów	Ilość zatrudnionych absolwentów	Powiatowy Urząd Pracy, pracodawcy z powiatu kłodzkiego, Wydział Oświaty	Środki z budżetu powiatu, środki UE	2021-2025
--	--	--	---------------------------------	---	-------------------------------------	-----------

Cel główny:

Wspieranie i rozwijanie działań na rzecz rodzin i osób znajdujących się w sytuacji kryzysowej, dotkniętych uzależnieniami oraz przemocą

Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Wspieranie rodzin i osób w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	Opracowanie i realizacja Powiatowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie	Poprawa sytuacji rodzin i osób dotkniętych przemocą	Realizacja programu	Wydział Zarządzania Kryzysowego, Bezpieczeństwa i Polityki Zdrowotnej	Środki z budżetu powiatu	2021-2025
	Opracowanie i realizacja Powiatowego programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie	Mobilizowanie sprawców do zaprzestania używania przemocy	Realizacja programu	Wydział Zarządzania Kryzysowego, Bezpieczeństwa i Polityki Zdrowotnej	Środki z budżetu państwa	2021-2025
	Utworzenie na terenie powiatu Specjalistycznego ośrodka wsparcia dla ofiar przemocy	Ochrona i wsparcie ofiar przemocy	Utworzenie ośrodka	Wydział Zarządzania Kryzysowego, Bezpieczeństwa i Polityki Zdrowotnej	Środki z budżetu państwa	2021-2025

Monitorowanie dostępu do wsparcia mieszkańców powiatu w zakresie interwencji kryzysowej	Monitorowanie liczby osób korzystających z OIK	Ocena sytuacji osób znajdujących się w kryzysie	Liczba osób korzystających z OIK	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z budżetu powiatu	2021-2025
	Rozszerzanie oferty OIK	Poprawa dostępu do pomocy kryzysowej	Liczba nowych działań wspierających	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z budżetu powiatu	2021-2025
Podejmowanie działalności profilaktycznej w zakresie uzależnień w szkołach	Organizowanie pogadarek, wykładów, spotkań	Wzrost świadomości w zakresie negatywnych skutków uzależnień	Liczba działań podjętych w zakresie profilaktyki uzależnień	Wydział Oświaty, gminy z terenu powiatu kłodzkiego	Środki z budżetu powiatu, środki realizatorów	2021-2025
Cel główny:						
Poprawa funkcjonowania instytucji pomocy społecznej oraz rozwój społeczeństwa obywatelskiego						
Cel szczegółowy: Udoskonalenie funkcjonowania instytucji pomocy społecznej						
Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Podnoszenie kwalifikacji zawodowych pracowników instytucji pomocy społecznej	Organizowanie szkoleń /zapewnienie udziału w szkoleniach	Podniesienie kwalifikacji zawodowych pracowników instytucji pomocy społecznej, zapewnienie rozwoju zawodowego	Liczba przeprowadzonych szkoleń Liczba pracowników, którzy brali udział w szkoleniach	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej	Środki własne realizatorów	2021-2025

Zapobieganie zjawisku wypalenia zawodowego	Organizowanie szkoleń /zapewnienie udziału w szkoleniach	Ograniczenie zjawiska wypalenia zawodowego	Liczba przeprowadzonych szkoleń Liczba pracowników, którzy brali udział w szkoleniach	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Ośrodki Pomocy Społecznej	Środki własne realizatorów	2021-2025
Cel szczegółowy: Propagowanie wspólnych działań na rzecz rozwoju instytucji społeczeństwa obywatelskiego						
Zadanie	Forma realizacji	Oczekiwane efekty	Wskaźnik monitorujący	Realizatorzy	Źródło finansowania	Termin realizacji
Wzmacnianie współpracy z organizacjami pozarządowymi	Zlecanie organizacjom pozarządowym realizacji zadań publicznych, organizowanie spotkań informacyjnych dla organizacji pozarządowych	Efektywne wykonywanie zadań publicznych poprzez włączenie do ich realizacji organizacji pozarządowych	Liczba organizacji pozarządowych, którym zlecono realizację zadań publicznych Liczba zorganizowanych spotkań	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Środki z PFRON środki z budżetu powiatu	2021-2025
Promowanie idei społeczeństwa obywatelskiego oraz intensyfikacja działań na rzecz rozwoju wolontariatu	Organizowanie pogadanek w szkołach na temat aktywności społecznej oraz wolontariatu	Zwiększenie świadomości społeczeństwa w zakresie aktywności społecznej i wolontariatu	Liczba przeprowadzonych pogadanek	Wydział Oświaty, gminy z terenu powiatu kłodzkiego	Środki własne realizatorów	2021-2025

	Upowszechnianie informacji na temat wolontariatu	Zwiększenie dostępności do informacji na temat inicjatyw w zakresie wolontariatu	Liczba upowszechnionych materiałów Liczba przeprowadzonych inicjatyw i akcji wolontariackich	Wydział Oświaty, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, gminy z terenu powiatu kłodzkiego	Nie wymaga nakładów finansowych	2021-2025
--	--	--	---	--	---------------------------------	-----------

Rozdział V. Zarządzanie realizacją strategii

5.1. Monitoring i ewaluacja

Proces zarządzania realizacją Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych ma na celu właściwą organizację, bieżący monitoring realizacji zadań oraz niezbędne działania ewaluacyjne w sytuacji konieczności wprowadzenia zmian w dokumencie strategicznym. Monitoring strategii odbywać się będzie poprzez:

1. coroczne raportowanie i ocenę stopnia realizacji strategii,
2. uaktualnianie strategii w odpowiedzi na ewentualne potrzeby społeczne.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku będące koordynatorem Strategii, będzie corocznie raportowało Radzie Powiatu Kłodzkiego działania w ramach Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych, we współpracy ze wszystkimi jej realizatorami. Oznacza to, że wszystkie jednostki odpowiedzialne za wykonywanie zadań wytyczonych w Strategii zobowiązane są do składania rocznych sprawozdań z ich wykonania, koordynatorowi Strategii.

W przypadku konieczności ewaluacji Strategii, koordynator zwróci się do Zarządu Powiatu Kłodzkiego o powołanie Zespołu, który dokona oceny zasadności wprowadzenia zmian w dokumencie strategicznym. Zespół przedstawi swoje stanowisko Zarządowi Powiatu, który podejmie decyzję o przedstawieniu Radzie Powiatu propozycji wprowadzenia niezbędnych zmian.

5.2. Finansowanie strategii

Środki Finansowe na realizację zadań przewidzianych w Strategii będą pochodzić przede wszystkim z:

1. budżetu Powiatu Kłodzkiego w tym planów finansowych jednostek organizacyjnych Powiatu,
2. dotacji budżetu Państwa na realizację zadań własnych i zleconych,
3. Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
4. funduszy europejskich.

Zakończenie

Opracowana Powiatowa Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kłodzkiego na lata 2021-2025 jako dokument stanowiący lokalny element polityki społecznej Państwa pozwoli na celowe, systematyczne i planowe dążenie do osiągnięcia wytyczonych celów strategicznych, co powinno w znaczny sposób przyczynić się do rozwiązywania problemów społecznych. Cele strategiczne zawarte w niniejszej strategii sformułowane zostały w oparciu o analizę sytuacji społecznej powiatu kłodzkiego, co pozwoliło na dokładne określenie najistotniejszych problemów społecznych. Sukces w działaniach na rzecz wdrażania

Strategii będzie zapewniony tylko wówczas, gdy zawiązane i realizowane będzie szeroko rozumiane partnerstwo wielu instytucji.

Strategia jest dokumentem otwartym. Będzie podlegać okresowym weryfikacjom i niezbędnym modyfikacjom związanym ze zmieniającą się rzeczywistością społeczno-ekonomiczną, zidentyfikowanymi potrzebami powiatu i wymogami prawa. Zapisy zawarte w strategii będą realizowane w ramach kierunków poszczególnych działań, w zależności od posiadanych przez samorząd i pozyskanych z zewnątrz środków finansowych.

Spis tabel

Tabela nr 1	Ludność powiatu kłodzkiego z podziałem na płeć w latach 2017, 2018 i 2019
Tabela nr 2	Struktura ludności powiatu kłodzkiego według wieku w latach 2017, 2018 i 2019
Tabela nr 3	Ośrodki Pomocy Społecznej z terenu powiatu kłodzkiego
Tabela nr 4	Domy Pomocy Społecznej funkcjonujące na terenie powiatu kłodzkiego
Tabela nr 5	Środowiskowe Domy Samopomocy funkcjonujące na terenie powiatu kłodzkiego
Tabela nr 6	Placówki opiekuńczo-wychowawcze funkcjonujące na terenie powiatu kłodzkiego
Tabela nr 7	Liczba osób, którym udzielono świadczeń z pomocy społecznej z uwzględnieniem powodów przyznania świadczeń w latach: 2017, 2018, 2019 oraz w I półroczu 2020 roku
Tabela nr 8	Przyczyny umieszczania dzieci w pieczy zastępczej w latach 2016 - 2019
Tabela nr 9	Rodzinną pieczę zastępczą w powiecie kłodzkim w latach 2016 - 2019
Tabela nr 10	Liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka w latach 2016 - 2019
Tabela nr 11	Stosunek liczby dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej do dzieci w pieczy instytucjonalnej w latach 2016 - 2019
Tabela nr 12	Ilość dzieci przebywających w pieczy zastępczej w rozbiciu na gminy
Tabela nr 13	Liczba wydanych orzeczeń o niepełnosprawności z uwzględnieniem wieku
Tabela nr 14	Przyczyny orzekania o niepełnosprawności z podziałem na wiek w latach 2016 - 2019
Tabela nr 15	Zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej i społecznej dla osób niepełnosprawnych z terenu powiatu kłodzkiego
Tabela nr 16	Środki PFRON pozyskane przez Powiat Kłodzki w ramach programu - „Wyrównywanie różnic między regionami III”
Tabela nr 17	Stopa bezrobocia rejestrowanego 2016 r. (%)
Tabela nr 18	Stopa bezrobocia rejestrowanego 2017 r. (%)
Tabela nr 19	Stopa bezrobocia rejestrowanego 2018 r. (%)
Tabela nr 20	Stopa bezrobocia rejestrowanego 2019 r. (%)
Tabela nr 21	Liczba bezrobotnych w gminach powiatu kłodzkiego. Porównanie stanu: 31.VII.2020 r. – 31.VIII.2020 r.
Tabela nr 22	Bezrobotni będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy (wybrane kategorie)
Tabela nr 23	Liczba przyjęć OIK w Kłodzku w latach 2018 - 2019
Tabela nr 24	Liczba interwencji kryzysowych OIK w Kłodzku w latach 2018 - 2019

Spis wykresów

Wykres nr 1	Struktura ludności powiatu kłodzkiego według wieku w latach 2017, 2018 i 2019
Wykres nr 2	Przyrost naturalny w powiecie kłodzkim w latach 2017, 2018 i 2019
Wykres nr 3	Liczba osób, którym udzielono świadczeń z pomocy społecznej z wybranych powodów w latach 2017, 218 i 2019
Wykres nr 4	Powody umieszczania dzieci w pieczy zastępczej w latach 2016 – 2019
Wykres nr 5	Liczba wydanych orzeczeń z uwzględnieniem orzeczonego stopnia niepełnosprawności w latach 2016 – 2019

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 19 pkt 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja powiatowej strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, wspierania osób niepełnosprawnych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka - po konsultacji z właściwymi terytorialnie gminami. Starosta Kłodzki Zarządzeniem nr 41/2020 z dnia 01.07.2020 r. powołał Zespół ds. opracowania Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kłodzkiego na lata 2021 - 2025. Zespół przygotował projekt strategii, który przekazano do konsultacji gminom z terenu powiatu kłodzkiego.

Przewodniczący Rady Powiatu Kłodzkiego

Zbigniew Łopusiewicz